

Leto XIX. Štev. 148

DIREKTOR »BORBE«
VLAJKO BEGOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
MIROSLAV VITOROVIC
UREJA UREDNIŠKI ODBORList izhaja vsak dan razen
petka. — Ceni 10 dinarjev

Ljudska PR AVICA

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA JUGOSLAVIJE»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVLJENA 8. OKTOBRA
1934 • MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK. OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL 1951 KOT DNEV-
NIK. NATO PA KOT TEDNIK
• OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENIJO

RAZVOJ DOGODKOV V GUATEMALI

Varnostni svet proti prelivanju krvi

Guatemalski delegat je izjavil, da je njegova vlada zadovoljna s sklepom Varnostnega sveta — Poročilo guatemalske vojske: napadalci doslej niso sprožili še nobene širše vojaške akcije — Nacionalna konfederacija kmetov za vlado

New York, 21. jun. (Reuter). Komentirajoč sklep Varnostnega sveta, da je treba nemudoma zaključiti sleherni akcijo, ki bi utegnila povzročiti prelivanje krvi v Guatemali, so nekateri delegati v Svetu izjavili, da je boljše nekaj, kakor nič. Sovjetski delegat Carapkin pa je dejal, da je to svažen sklep.

V nekaterih krogih pa poudarjajo v zvezi s tem, da bi vsako nadaljevanje aktivnosti napadalcev utegnilo biti povod za ponovno obravnavanje tega primera pred Varnostnim svetom, ker bi vsaka nova akcija napadalcev pomenila kršitev sklepa Varnostnega sveta. Za zdaj je Varnostni svet prepustil guatemalsko pritožbo Vseameriški zvezi.

Sodijo, da je zato guatemalski delegat Eduardo Castillo Ariola izjavil, da je njegova vlada zadovoljna s tem sklepom, ki je

navdihnen z moralno silo Združenih narodov.

Guatemalski delegat v Varnostnem svetu je poprej zahteval, naj bi skupina opazovalcev OZN proučila okoliščine v zvezi z invazijo in naj bi Honduras ter Nicaragua opozorili, ker se na njihovi ozemljih zbirajo plačanci in emigranti, ki jih plačujejo zato, da bi napravili invazijo na Guatemalo. Toda nihče v Varnostnem svetu ni predlagal, naj bi o teh zahtevah glasovali, niti naj bi sestavili o njih resolucijo. Zato o njih niso sklepali.

Uradno poročilo poveljstva guatemalske vojske pravi, da napadalci doslej niso sprožili še nobene širše vojaške akcije, pač pa so se omejili na vrsto provokacij in terorističnih dejanj na sektorju vzdolž meje proti Hondurasu. Vdrl so v nekaj guatemalskih vasi, vendar niso prišli

v stik z oboroženimi silami. Daje je v poročilu rečeno, da so nadaljnja letala ameriškega izvoza z letališč v Hondurasu in Nicaragu letela nad glavnim mestom z namenom, da bi povzročala preplah.

Predstavniki guatemalskega veleposlaništva v Washingtonu je izjavil, da so bili člani posadke letala, ki je po bombardiranju nekega guatemalskega mesta moralo prisilno pristati v Mehiki, ameriške narodnosti.

Odpravniki poslov Guatemale je pripomnil, da ga je vlada obvestila, da oba pilota in letalo nadzorujejo mehiške oblasti. Zanimal je tudi vesti, da so napadalci zavzeli pristanišči Puerto Barrios in San Jose.

Kar zadeva regularne guatemalske enote, je v uradnem vojaškem poročilu poudarjeno, da so na svojih borbenih položajih in

da vlado predsednika Arbenza docela, podpirata vojska in ljudstvo. V govoru po radiu je kmetiški voditelj Leonardo Castillo Flore obljubil »absolutno podporo vladi, poudarjajoč, da je vsaka vaška organizacija nacionalne konfederacije kmetov, katere generalni tajnik je on, dala prostovoljce, ki žele pomagati pri obrambi dežele.

Priprave za balkansko posvetovalno skupščino

Atene, 21. jun. (Tanjug). V izjavi, ki jo je dal dopisniku Tanjuga, je predsednik grške narodne skupščine Konstantin Rodopulos, govorec o pomenu vzpostavitve trojne posvetovalne skupščine, poudaril, da sleherna zveza, ki hoče dobro funkcionirati, zahteva plodno sodelovanje med zavezniki.

Poudarjajoč, da je moč takšno sodelovanje zlasti doseči z udeležbo narodov, ki podpirajo svojo vlado, je Rodopulos dejal, da bo s tem okrepljen temelj sodelovanja, se pravi, dejansko sodelovanje na raznih sektorjih, na primer družbenem, gospodarskem, kulturnem, političnem in tudi na področju skupne obrambe.

Predsednik grškega parlamenta je podprl predlog, naj bi v delu posvetovalne skupščine sodelovalo enako število poslancev, ki bi jih imenovala skupščina treh držav. Takšno demokratično telo, je nadaljeval Rodopulos, ki bi bilo sprito svoje sestave v stalnih stikih z javnim mnenjem zainteresiranih držav, bo nujno okrepilo temelje sodelovanja in razširilo sodelovanje zaveznikov.

»Vprašanje dela tristranske posvetovalne skupščine že proučujemo, njeno ustanovitev pa bomo predlagali na bližnjem zasedanju zunanjih ministrov Grčije, Turčije in Jugoslavije,« je zaključil svojo izjavo.

PREDSEDNICA GENERALNE SKUPŠČINE OZN

GOSPA VIDJAJA PANDIT je včeraj prispela v Beograd

Gospa Pandit bo v naši državi gost državnega tajnika za zunanje zadeve Koče Popovića

Včeraj po sedmih zvečer je z letalom iz Zürich prispela v našo državo predsednica Generalne skupščine OZN gospa Vidjaja Lakšmi Pandit, ki se bo v Jugoslaviji mudila kot gost državnega tajnika za zunanje zadeve Koče Popovića.

Gospa Pandit je pomembna politična osebnost naše dobe, katere delo in dejavnost sta znani daleč izven meja njene domovine. V Jugoslaviji se bo mudila nekaj dni, da bi se seznanila z našo deželo. Ob tej priložnosti se bo razgovarjala tudi z uglednimi državnimi in političnimi voditelji naše države.

Gospo Pandit so na zemunskem letališču sprejeli in pozdravili državni tajnik za zunanje zadeve Koča Popović, podpredsednik Zvezne ljudske skupščine Vladimir Simić, predsednik MLO Beograda Djurica Jokić, državni podtajnik za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler, stalni predstavnik Jugoslavije pri OZN dr. Jože Brilej, tajnica komisije za mednarodne zveze SZDLJ Marija Vilfan in namestnik načelnika protokola Državnega tajništva za zunanje zadeve Pavle Beljanski.

Gospo Pandit je sprejel tudi indijski veleposlanik v Beogradu in Rimu gospod Binaj Randžan Sen.

Na letališču je pred mikrofonom Radia Beograd g. Pandit dala za jugoslovansko javnost naslednjo izjavo:

»Zelo sem zadovoljna, ker sem v Beogradu. Že več let je bila moja želja obiskati vašo deželo, in ko sem sprejela poziv jugoslovanske vlade, sem bila zelo zadovoljna. Med svojim obiskom se najprej želim srečati z vašimi ljudmi, da bi videla razvoj vaše dežele, kajti v Indiji mnogo vemo o izgradnji Jugoslavije, ki ima nekatere podobne probleme kakor Indija.

Moša Pijade sprejel švedskega ministra

Beograd, 21. jun. (Tanjug). — Predsednik Ljudske skupščine Moša Pijade je sprejel danes ob 12. švedskega odpravnika »poslov, opolnomočenega ministra g. Stig Ungera.

BALKANSKO SODELOVANJE

Atene pred sestankom mešane vojaške in politične komisije

članice balkanskega sporazuma

(Posebej za »Borbo«)

Atene, 21. junija.

Razgovori o balkanskem sodelovanju stalno odkrivajo nove momente in kažejo, kako široko je področje sodelovanja med Grčijo, Turčijo in Jugoslavijo.

Čez teden dni se bo v Atenah začela konferenca mešane zunanje-politične komisije treh držav za sestavo osnutka trojne zveze. Atenci so ponosni, ker bo ta konferenca ravno v njihovem mestu.

Enodušnost in razumevanje, ki sta prišla do izraza v dosedanjem sodelovanju, vzbujata splošno radost in zadovoljstvo. Učinkovitost dosedanjega sodelovanja je ustvarila občutek varnosti in stabilnosti razmer v tem delu sveta. Tu čisto poudarjajo, da je balkansko sodelovanje postalo zgled mednarodnega sodelovanja, da tri države v praksi uresničujejo tisto, o čemer drugod samo govorijo in česar drugi lahko samo želijo. Tri države, čeprav z različno notranjo ureditvijo, so ostvarile novo obliko sodelovanja med narodi, ki pomeni velik prispevek k miru.

Razen vprašanja vojaškega in ostalih oblik konkretnega sodelovanja ne vzbuja nič manjše pozornosti vprašanje vzpostavitve balkanske posvetovalne skupščine. Resda je grška skupščina zdaj na političnih, toda vzlic temu poudarjajo, da bi utegnili sprožiti nekatere konkretne predloge, s katerimi bi pomagali, da bi se čimprej uresničila ideja grškega ministrskega predsednika Papagosa o vzpostavitvi posvetovalne skupščine.

Ugledni politični krogi poudarjajo, da tri države ne izgubljajo časa, temveč uspešno delajo na poglobljanju svojih odnosov in s tem prispevajo k ureditvi razmer in utrditvi miru na Balkanu.

Ti krogi tudi poudarjajo, da je balkansko sodelovanje že dobilo mednarodno priznanje, ker je balkanski narodom samo na čast.

Mirko Aksentijević

Sporočilo

States Departementa

Washington, 21. junija (AP). Predstavnik za tisk ameriškega zunanjega ministrstva Lincoln White je izjavil danes na tiskovni konferenci, da so mnoga poročila o razvoju dogodkov v Guatemali pretirana. Po njegovih besedah so med glavnim mestom Guatemalo in drugimi deli dežele prekinjene zveze, kar omogoča razširjanje raznih glasov.

White je na koncu dejal, da je položaj v glavnem mestu Guatemali miren in da ni neposredne potrebe, da bi v sedanjem trenutku evakuirali okoli 1200 ameriških državljancev, ki žive v njem.

Adenauerjev demanti

Bonn, 21. junija (Tanjug). — Kancelar Adenauer je demantiral danes mnenje socialno demokratične opozicije, da je zunanja politika Zahodne Nemčije sprito manjših možnosti, da bi prišlo do ratifikacije sporazuma o EOS v Franciji, doživela polom. Adenauer je poudaril, da je zahodno-nemška vlada ostala zvesta politiki, da je treba vključiti Nemčijo v zahodni sistem, in politiki združitve Evrope.

VPRAŠANJA OBRAMBE JUGOVZHODNE AZIJE

Londonski razgovori

pred odhodom Edena in Churchilla v Washington

London, 21. jun. (Tanjug). — Britanski zunanji minister Eden, ki se je sinoči vrnil iz Zeneve v London, je danes poročal Churchill o ženevski konferenci in o razgovorih z novim predsednikom francoske vlade Mendès-Franceom.

Šef Foreign Officea bo podal ekspozice tudi na vladni seji, v sredo pa bo odprl zunanje-politično debato v Spodnjem domu s slovesnim poročilom o ženevski konferenci. V četrtek zvečer bosta ministrski predsednik Churchill in minister Eden odpotovala v Washington na sestanek s predsednikom Eisenhowerjem in ameriškim zunanjim ministrom Dullesom.

Churchill in Eden bosta danes sprejela sklep o stališču, na katerega se bo Velika Britanija postavila nasproti ameriškemu načrtu o obrambi jugovzhodne Azije. Osnovno vprašanje, o katerem se bosta razgovarjala Churchill in Eden, je v tem, ali se bo Velika Britanija pridružila kolektivni obrambi Azije, ali pa bo čakala izida ženevskih pogajanj o Indokini.

Po večeršnjih razgovorih med Edenom in Mendès-Franceom se je razvedelo, da je Eden zahteval predsedniku francoske vlade, da Britanija ne bo v Washingtonu ukrenila ničesar, kar bi utegnilo ovirati ženevska pogajanja.

Eden je po prihodu v London namreč izjavil, da sicer ni moč predvideti izida pogajanj v Zenevi, da pa so se sporazumeli o stikih, ki pomenijo najmoj potreben pripravljenost akcijo za ustanovitve sovravnosti.

V sredo dopoldne bo poseben sestanek laburistične parlamentarne skupine, na katerem bodo določili splošno smer opozicije »zunanje-politično debato. Laburisti menijo, da mora opozicija sprožiti dve glavni vprašanja — problem odnosov z Daljnim vzhodom in vprašanje položaja v zahodni zvezi.

Laburisti sodijo, da sta oba

problema enako važna v zunanje-politični debati, ki jo bodo začeli na zahtevo opozicije, tako da bi predsednik Churchill in Eden jasno vedela, kako gleda parlament na washingtonske razgovore.

Skupina konservativnih poslancev je postala danes Spodnjemu domu osnutek resolucije, v katerem izražajo priznanje Edenu za njegov neumoren trud na ženevski konferenci v zvezi z rešitvijo vprašanja Daljnega vzhoda. Davišnji »Daily Telegraph« poroča v zvezi z britansko-ameriškim razgovorom v Washingtonu, da bodo vprašanju nemškega prispevka k evropski obrambi posvetili pomembno pozornost. V Londonu sodijo, da nova francoska vlada ni za ratifikacijo EOS, vsekakor pa da ni za njeno sedanjo obliko. Zato bo treba, da ameriški in britanski državni prouče alternativni načrt. Časnik piše, da je Churchill za vključitev Zahodne Nemčije v atlantski pakt.

Edenova izjava o Guatemali

London, 21. jun. (AFP). — »Položaj v Guatemali je nejasen,« je izjavil danes v Spodnjem domu britanski zunanji minister, odgovarjajoč na vprašanje voditelja laburistične opozicije Attleeya. »Od blizu je treba spremljati položaj,« je pripomnil Eden in poudaril, da se OZN zanima za primer Guatemale in da mora celotno vprašanje ostati na dnevnem redu Varnostnega sveta.

Eden je zatem dejal, da britanska vlada docela odobrava stališče, na katerega se je v Varnostnem svetu postavil britanski predstavnik, ko so obravnavali guatemalsko pritožbo.

Odposlanec predsednika republike v Banovičih in Ugljeviču

Republiški svet sindikatov Slovenije je prispeval pol milijona za družine ponesrečenih rudarjev

Banovići, 21. junija.

Davi je kapetan Lazar Dražić kot odposlanec tovariša Tita obiskal premogovnik »Tito« v Banovičih in ob tej priložnosti izročil delovnemu kolektivu predsednikovo pismo. — Odposlanec maršala Tita je potem odpotoval še v rudnik Mezgraja-Ugljevik, da bi tudi tamkajšnjemu delovnemu kolektivu izročil pismo tovariša Tita.

Delovni kolektiv rudnika »Tito« je prejel doslej 220 brzojav raznih podjetij, ustanov, političnih organizacij in posameznikov v zvezi z nesrečo, delovni kolek-

tiv rudnika Ugljevik pa kakih 150 brzojav.

Rudarji Breze so obvestili rudnika Banovići in Ugljevik, da bodo prispevali enodnevnih zaslužek kot pomoč družinam ponesrečenih rudarjev, medtem ko jim je republiški svet sindikatov Slovenije poslal 500.000 dinarjev. Veleposlanik Zahodne Nemčije v Beogradu, g. Hans Kroll, je preko predsednika Ljudske skupščine Bosne in Hercegovine tovariša Djure Pucara izrazil sožalje delovnim kolektivom v Banovičih in Ugljeviču ter dal 50.000 din kot pomoč družinam ponesrečenih rudarjev.

B. M.

Ženeva brez zunanjih ministrov

Tudi Ču En Laj bo baje prihodnje dni odpotoval — Danes bodo govorili o sestavi in funkciji mednarodne nevtralne komisije za kontrolo premirja

Zeneva, 21. junija. (Tanjug). Prvi dan konference brez zunanjih ministrov je bil dokaj miren. V Zenevi so se sestali samo novi vodje sovjetske, angleške in francoske delegacije, da bi izmenjali mnenja o jutrišnji tajni seji o Indokini. Lord Reading, ki nadomestuje odsotnega Anthonyja Edena, je obiskal najprej francosko delegacijo in se razgovarjal najprej s francoskim predstavnikom Jeanom Rouxom, potem pa je imel daljši sestanek s sovjetskim poslanikom Navikovom. Potem se je vodja ameriške delegacije veleposlanik Johnson sestel z namestnikom Ču En Laj in nadaljeval neposredna pogajanja o vprašanju kitajskih in ameriških državljancev, zadržanih v ZDA in Kitajski.

Imenid zunanjih ministrov velja, da je Ču En Laj še edini ostal v Zenevi. Ker so danes sporočili, da novi francoski ministrski predsednik Mendès-France ne pride v Zenevo, kakor so pričakovali prej, je kitajski predstavnik navedel sporočil, da bo Ču En Laj »prihodnje dni odpotoval iz Zeneve«.

Prva seja o Indokini bo po odhodu zunanjih ministrov jutri popoldne. Na dnevnem redu je vprašanje sestave in funkcij mednarodne nevtralne komisije za kontrolo premirja v Indokini. Spor o tem vprašanju je nastal zaradi želje zahodnih držav, da bi komisija sklepe sprejemala z večino glasov, vtem ko sovjetska delegacija vztraja na sprejemanju sklepov samo na podlagi enodušnosti, kar bi pomenilo, da bi predstavniki dežel sovjetskega bloka v komisiji imeli pravico veta proti sklepom komisije.

Ker pa je Molotov že pred odhodom sporočil, da bi »z določnimi pogoji« mogel privoliti v sprejemanje sklepov komisije z večino glasov, mislijo, da ne bo več ovir za ureditev tega vprašanja, niti za dokončno ustanovitev te komisije, sestavljeno v glavnem iz predstavnikov nevtralnih azijskih dežel skupaj s po enim predstavnikom iz Vzhodne in Zahodne Evrope.

Vremensko poročilo

hidrometeorološke službe

Stanje vremena v ponedeljek ob 7 zjutraj: Most med področjema visokega zračnega pritiska nad Azorij in Rusijo se še vzdržuje in povzroča nad Srednjo Evropo v splošnem lepo vreme. Zahodne Alpe je dosegel nekoliko hladnejši atlantski zrak, ki se počasi pomika proti vzhodu.

V Jugoslaviji je bilo danes dopoldne v vzhodnem delu države precej oblačno vreme s krajevnimi padavinami v Južni Srbiji, v ostalem delu države pa je bilo delno oblačno vreme. Temperatura je bila ob 10. uri na Jadranu od 23 do 28 stopinj, v vzhodnem delu države od 20 do 23 stopinj, v ostalih predelih pa od 28 stopinj Celzija.

Vremenska napoved za 22. junij: Lepo vreme, proti večeru nekoliko povečana oblačnost, naglajenje h krajevnim nevihtam. Nočne temperature okoli 15 stopinj, dnevne od 28—31 stopinj C.

KAKO JE UREJENO kupovanje in prodajanje zemljišč in hiš

Med najvažnejše zakone, ki jih je nedavno sprejela Zvezna skupščina, sodi zakon o prometu z zemljišči in poslopji. Z njim je urejeno ne le kupovanje in prodaja zemljišč in poslopj med zasebniki, marveč tudi promet teh nepremičnin med gospodarskimi organizacijami, politično-teritorialnimi enotami, društvenimi organizacijami in združenji, pa tudi med njimi in zasebniki. Zakon prinaša tudi predpise o prometu z zemljišči in poslopji s tujino.

Glavna značilnost tega zakona je v tem, da v skladu s spremembami v gospodarstvu, z načeli našega gospodarskega sistema dovoljuje popolnoma prosto prodajo in kupovanje poslopj in zemljišč med zasebniki. Promet z zemljišči in poslopji v družbeni lastnini pa je omejen z nekaterimi pogoji, ki so v zakonu jasno določeni in navedeni.

Edina omejitev za zasebne kmete

Brž ko bo začel ta zakon veljati, namreč 8 dni potem, ko bo objavljen v »Službenem listu FLRJ«, bodo lahko individualni kmetje prosto, brez slehernih dovoljenj, prodajali in kupovali njive, gozdove, vinograde in drugo imetje. Edina omejitev je v tem, da mora vsak zasebni kmet paziti, da z nakupom zemlje njegova celotna posest ne preseže zemljiškega maksimuma, — torej da ne meri nad 10 oziroma nad 15 ha. Če se to komu zgodi zaradi nepazljivosti ali iz drugih razlogov, je po zakonu dolžan prijaviti to ljudskemu odboru v 30 dneh potem, ko je zvedel, da njegova zemljiška posest presega dovoljeni zemljiški maksimum. Presežek nad maksimumom se brez odškodnine odvzame lastniku in vključi v kmetijski zemljiški sklad splošne ljudske imovine. Za lastnike, ki ljudskemu odboru ne prijavijo, da njihova posest presega zemljiški maksimum, določa zakon razen odvzema presežka tudi denarno globo ali zaporno kazen do 6 mesecev in denarno globo.

S posebnim zveznim zakonom bo določen način ravnanja s presežkom poljedelskega zemljišča prek maksimuma, ki ga zasebnik podeduje. To uveljavljanja tega zakona ima dedič pravico začasno izkoriščati zemljiški presežek.

Način prometa z zemljišči med gospodarskimi organizacijami in zasebniki

Z nekaterimi omejitvami zakon dovoljuje kupovanje in prodajo zemljišč med gospodarskimi organizacijami in zasebniki. Da bi lahko gospodarska organizacija zasebniku prodala ali dala zemljišče v zamenjavo, je potrebna privolitve sveta za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora. Izkupiček za prodano zemljišče lahko gospodarska organizacija porabi samo za nakup drugega poljedelskega zemljišča. Svet pa lahko odredi privolitve samo, če ugotovi, da zemljišče, ki ga namerava gospodarska organizacija kupiti, le-taj ni potrebno v poljedelske namene.

Do uveljavljanja posebnega zakona o prenosu pravic do izkoriščanja poljedelskega zemljišča v družbeni lastnini, lahko gospodarska organizacija po predhodni privolitvi sveta za gospodarstvo okrajnega ljudskega odbora prenese pravico do izkoriščanja določenega poljedelskega zemljišča na drugo gospodarsko organizacijo.

Zakon je tudi predvidel, da lahko državni organi v imenu politično teritorialnih enot kupujejo vse vrste zemljišč od zasebnikov, društvenih organizacij in združenj. Lahko tudi eno zemljišče prodajo, da kupijo drugo. V obeh primerih je potrebna privolitve, in sicer: okrajnega ljudskega odbora, kadar organ sklepa pogodbo v imenu občine, republiškega izvršnega sveta, kadar se sklepa pogodba v imenu ljudske republike, in zveznega izvršnega sveta, kadar državni organ sklepa pogodbo v imenu federacije.

Možnost za pridobitev zemljišča v družbeni lastnini v brezplačno izkoriščanje

Razen društvenih organizacij in združenj lahko tudi zasebniki dobe od okrajnega ljudskega odbora v brezplačno izkoriščanje poljedelskega zemljišča v družbeni lastnini, toda samo za poljedelska in druga dela splošne koristi. Do tega nimajo pravice tisti zasebniki, katerih posest skupaj z dodeljenim zemljiščem presega zemljiški maksimum. Drugeče pa se s posebno pogodbo določijo pogoji, v katerih se poljedelsko zemljišče da v brezplačno uporabo.

Etažna lastnina

Glede prometa s poslopji zakon dovoljuje povsem prosto prodajo in kupovanje med zasebniki. S tem je dovoljena tudi etažna lastnina — kupovanje in prodaja fizičnih delov poslopj v privatni lastnini. Toda promet s fizičnimi deli poslopj kakor tudi pravni odnosi, izvirajoči iz lastnine nad fizičnimi deli poslopj, bodo urejeni s posebnim zveznim zakonom.

Gospodarska organizacija lahko po predhodni privolitvi sveta za komunale zadeve ljudskega odbora proda zasebniku stanovanjsko hišo največ z dvema stanovanjema. Privolitve ni potrebna, če si je gospodarska organizacija v celoti ali večidel iz svojih sredstev pridobila stanovanjsko hišo, ki jo proda. Izkupiček lahko gospodarska organizacija uporabi samo za nakup ali zgraditev stanovanjske hiše ali drugega drugega poslopja.

S privolitvijo sveta za gospodarstvo ljudskega odbora lahko gospodarska organizacija kupi od zasebnika tudi poslopje ali stavbno parcelo. Svet ne more odrediti privolitve, če je gospodarski organizaciji tisto poslopje potrebno.

Promet s poslopji s tujino

Nadalje zakon določa, da lahko stanovanjske zadrage, da lahko svojih pravil brez privolitve državnih organov prodajo stanovanjske hiše največ z dvema stanovanjema, kakor tudi fizične dele hiš. Tudi gospodarske organizacije lahko med seboj kupujejo in prodajajo hiše, seveda s privolitvijo sveta za komunale zadeve in z obveznostjo, da bodo izkupiček porabile samo za zgraditev ali nakup nove hiše ali drugega poslopja. Tudi pristojni državni organi lahko v imenu politično-teritorialnih enot kupujejo poslopja od zasebnikov, društvenih organizacij in združenj.

S predhodno privolitvijo Zveznega izvršnega sveta je dovoljeno tujim diplomatskim in konzularnim predstavnikom, kakor tudi organom in specializiranim agencijam OZN prodajati poslopja za uradne potrebe ne glede na to, čigava so. Za zgraditev takšnih poslopj je dovoljeno prodajati tudi stavbne parcele v zasebni lastnini. Če želi gospodarska organizacija kupiti ali prodati poslopje ali zemljišče v tujino, mora poprej dobiti dovoljenje Zveznega državnega tajništva za posle splošne uprave in proračun.

Kazni za posredovalce in preprodajalce

Pogodbe o prenosu poslopj ali zemljišč morajo biti pisane, ker v nasprotnem primeru nimajo pravnega učinka. Zakon določa tudi možnost, da se pogodbe razveljavijo. Na primer pogodba, s katero je gospodarska organizacija prodala hišo ali zemljišče manj kakor za dve tretjini prometne vrednosti. Razveljavijo se lahko tudi pogodbe, po kateri je gospodarska organizacija kupila od zasebnika zemljišče ali poslopje po ceni nad tretjino prometne vrednosti. Razveljavljenje takšnih pogodb zahtevajo organi javnega pravobranilstva v enem letu po sklenitvi.

Zakon tudi določa, v katerih primerih se lahko na podlagi pogodb o nakupu ali prodaji zemljišč ali poslopj, sklenjenih med zasebniki pred uveljavljanjem tega zakona, zahteva prednos lastniške pravice: če je bilo dovoljenje za prenos izdano na podlagi prejšnjih predpisov, če je bila nepremičnina izročena kupcu v posest in na podlagi pogodb, sklenjenih leto dni pred uveljavljanjem tega zakona. Ko bo ta zakon uveljavljen, bodo prenehali pravni postopki za odobritev prenosa lastniških pravic, pa tudi sodni postopki v upravnih sporih v zvezi z odkluki, izdanimi na zahtevo po odobritvi prenosa zemljišč ali poslopj.

V kazenskih določbah zakona je poudarjeno, da bo vsak zasebnik, ki bi se poklicno ukvarjal s preprodajo zemljišč ali poslopj, kaznovan z denarno globo ali zaporom do dveh let. Ista kazen je določena tudi za posredovalce v prometu z nepremičninami. Z denarno globo od 100.000 do 1.000.000 din bo kaznovana gospodarska organizacija, ki sklene pogodbo o prodaji zemljišča ali poslopja, ki po tem zakonu sploh ne more biti prodano ali ne brez poprejšnje odobritve pristojnega organa. Odgovorna oseba v vsaki gospodarski organizaciji bo kaznovana z denarno globo do 100.000 din.

Al. P.

Zasedanje obeh zborov Ljudske skupščine LRS

Predsednik Ljudske skupščine LRS sklicuje za torek, 29. junija ob 10. uri 5. sejo Republiškega zbora in 4. sejo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS.

Ljudska skupščina LRS bo predvsem na ločenih sejah obeh zborov, delno pa na skupni seji obravnavala predloge zakonov: o socialnih zavodih, o babiški službi in porodniški pomoči izven zdravstvenih zavodov, o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol, o lovu, o sladkovodnem ribištvi, o orožju, o omejitvi predelave lesa iglavcev, poročilo odborov za predloge in pritožbe, potrditev pravil nekaterih gospodarskih združenj. Sklepal bo o potrditvi uredbe o organizaciji in delu izvršnega sveta LRS in o slavnostni seji Ljudske skupščine LRS dne 22. VII. v Črnomlju ter o letnem odmoru. Na dnevnem redu bodo tudi nekatere razrešitve in volitve v odbore oziroma komisije.

Gospodarski odbor Republiškega zbora

Predsednik odbora za gospodarstvo Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 4. sejo odbora za četrtek, dne 24. junija ob 10. uri v palači Državnega sekretariata za gospodarstvo LRS, soba 16, v Ljubljani. Obravnaval in sklepal bo o predlogih zakonov o lovu, o sladkovodnem ribištvi in o omejitvi predelave lesa iglavcev.

Gospodarski odbor Zbora proizvajalcev

Predsednik odbora za gospodarstvo Zbora proizvajalcev Ljudske skupščine LRS sklicuje 3. sejo odbora za četrtek, 24. junija, ob 10. uri v palači Državnega sekretariata za gospodarstvo LRS, soba št. 60, v Ljubljani. Obravnaval in sklepal bo o predlogih zakonov o lovu, o sladkovodnem ribištvi in o omejitvi predelave lesa iglavcev.

Odbor za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora

Predsednik odbora za zdravstvo in socialno politiko Republiškega zbora Ljudske skupščine LRS sklicuje 5. sejo odbora za četrtek, dne 24. junija, ob 10. uri v prostorih Ljudske skupščine LRS na Trgu revolucije št. 1.

Obravnaval in sklepal bo o predlogih zakonov o socialnih zavodih, o babiški službi in o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol.

Iz tajništva
Ljudske skupščine LRS

Geologi nai iščejo kaolin

Zaključki proizvajalcev keramike na posvetovanju
v Zvezni industrijski zbornici

Beograd, 21. jun.

Na današnjem posvetovanju v Zvezni industrijski zbornici so proizvajalci keramike opozorili, da za nove, moderne in v večini primerov še nedograjene tovarne keramike še zmeraj nimamo zagotovljenih dovolj dobrih surovin domače proizvodnje, zlasti ne surovin za proizvodnjo elektroporcelana in tako imenovane fine keramike. Raziskovalna dela za te surovine, zlasti za kaolin, še niso rodila zaželenih sadov. Po mnenju udeležencev tega posvetovanja bi morali žrtvovati mnogo denarja

za ta in druga raziskovalna dela, in sicer ne prek rudnika gline v Arandjelovcu, kakor doslej, marveč prek geoloških zavodov.

Če ne bomo storili potrebnih ukrepov, bomo morali surovine tudi v prihodnje uvažati, kar seveda podraži proizvodnjo. Naš kaolin bi lahko oplenitili, pa nimamo potrebnih naprav. Primanjkuje nam tudi strokovnega kadra. Treba bi bilo navezati tesnejše stike med proizvajalci, ki delajo s tujino, ter zagotoviti standardizacijo in boljše proizvodnjo, da bi lahko uspešno konkurirali s tujim trgov.

DNEVNA KRONIKA

Pomoč poplavlencem v Sremsu

Novi Sad, 21. jun. Predsedstvo vojvodinskega pokrajinskega odbora BK je sklenilo iz svojih sredstev pomagati prehlavljenim na poplavljenem področju v Sremsu in sidskem

okraju. Prispevalo bo 100.000 din in kakih 3500 kg obk.

Za otroke ponesrečenih rudarjev

Dubrovnik, 21. jun. (Tanjug). Ljudski odbor mesta Dubrovnika je povabil otroke rudarjev, ki so bili nedavno ubiti v nesreči v premogovniku Ugljevik pri Tuzli, naj pridejo letovat v dežje domove dubrovnika Primorja.

Strokovni tečaji in seminarji

Beograd, 21. jun. (Tanjug). Okrog 400 učiteljev in profesorjev srednjih šol iz več naših republik bo poleti obiskovalo strokovne tečaje in seminarje, ki jih bo organiziralo Društvo prosvetnih delavcev Srbije.

Tečaji bodo vednoma v Beogradu, julija in avgusta pa bodo v Arandjelovcu seminarji za profesorje francosine in nemščine, na katerih bo sodelovalo 60 profesorjev.

Grška mornariška delegacija v Sinju

Sinj, 21. jun. (Tanjug). Danes dopoldne je na sinjsko letališče prisla grška pomorska vojaška delegacija pod vodstvom načelnika admiralete grške mornarice generala Lahasa. Grško delegacijo je sprejel kontraadmiral Ljubo Truta s skupino oficirjev JNM.

Povratak naše vojske delegacije iz Švedske

Beograd, 21. jun. (Tanjug). Davi je prisla naša Beograd skupina ofi-

To je glavni in edini razlog, da kmetje nečesto delati za socialistična podjetja in ustanove, marveč da se raje pridružijo zasebnikom, čeprav zaslužijo 30 do 40 odstotkov manj.

Spriču takega raznana, ki zavira naše delo v zvezi z regulacijo Drave, se je uprava za vodno gospodarstvo LR Hrvatske v Zagrebu obrnila na oddelek za dohodke — odsek za danke in takse pri državnem tajništvu za posle narodnega gospodarstva in dobila odgovor, da lahko organ za finance po naredbi o izplačevanju davkov ob izplačilu zasebnikom (Službeni list št. 60/52) imetniku računa, ki sicer v redu plačuje davke, pa trenutno ne more plačati zapadlih zneskov, določi, da plača samo del ali pa da sploh ničesar ne plača. Uprava za dohodke omenjenih okrajev pa se po tem ne ravnajo.

Franjo Knežek, Osijek

IZ PRAKSE NAŠIH SODIŠČ

KAZENSKI POSTOPEK PROTI MLADOLETNIKU

Zakon o kazenskem postopku obsega v poglavju XXVI. (čl. 414 do 435) več posebnih določb o postopku proti mladoletnim storilcem kaznivih dejanj. Namen teh posebnih predpisov je omogočiti hitrejši in uspešnejši postopki in prevzgojiti mladoletnike, ki odgovarjajo pred sodiščem za storjena kazniva dejanja, ter zagotoviti najbolj smotrno uporabo vzgojnih in poboljševalnih ukrepov kot kazenskih sankcij posebne vrste.

Med drugimi predpisi, ki pomenujejo tudi znaten odmak od redne procedure za kazenski postopek proti polnoletnim krivcem, zakon o kazenskem postopku v členu 416 predpisuje, da je za postopek proti mladoletniku praviloma pristojno sodišče njegovega bivališča oziroma kraja, kjer se trenutno muči. V zakonu o kazenskem postopku iz leta 1948 te določbe ni bilo. V novi zakon pa je bila vključena zato, ker so izkušnje življenja in dosedanje prakse sodišč pokazale, da je v postopku proti mladoletnim obtožencem najvažnejše proučiti in pravilno presoditi mladoletnikovo osebnost in razvitost. To pa lahko zmeraj najbolj storimo, če proučimo ljudi iz okolja, v katerem je mladoletnik odrasel ali stalno živel.

Samo izjemoma, če je sodišču v mladoletnikovem bivališču znatno oteženo zbrati dokaze o kaznivem dejanju, lahko opravi postopek tudi sodišče, kjer je bilo kaznivo dejanje storjeno in ki je

sicer redno pristojno za sojenje polnoletnim obtožencem.

V nekem primeru, o katerem je odločalo Zvezno vrhovno sodišče v zadevi spora o pristojnosti dveh okrajnih sodišč s področja dveh ljudskih republik, je bil tožbeni predlog proti mladoletnemu obtožencu izročen sodišču njegovega bivališča, ki je odklonilo pristojnost, češ da je bilo kaznivo dejanje storjeno v drugem kraju, kjer žive oškodovanec in vse priče. Pa tudi to drugo sodišče je odklonilo svojo pristojnost, češ da je mladoletnik, potem ko je storil kaznivo dejanje, odšel v rojstni kraj in živi zdaj tam pri svojih starših.

Potem ko so vse priče v predhodnem postopku zaslišali in ker njihove izpovedbe nikakor niso nasprotovale izjavam mladoletnega obtoženca, se je pokazalo, da navzočnost priča na glavni razpravi ni nujno potrebna in da tudi dokazno postopanje pred sodiščem mladoletnikovega bivališča ne bo oteženo. Razen tega je navzočnost mladoletnega obtoženca na glavni razpravi obvezna po čl. 424. odst. 2 zakona o kazenskem postopku in zato je Zvezno vrhovno sodišče odločilo, da je za postopek v tej zadevi pristojno sodišče, kjer mladoletni obtoženec prebiva.

V Zvezni ljudski skupščini

Zakonodajna odbora obeh domov Zvezne ljudske skupščine sta včeraj popoldne obravnavala osnutek zakona o zdravstvenem zavarovanju delavcev in uslužbencev.

Odbor za prosveto se bo sestal 24. junija. Razpravljal bo o osnutku zakona o davku na dohodke od avtorskih pravic in o skladu za pomoč kulturnim delavcem, kakor tudi o priporočilih za gospodarsko strokovno šolstvo.

S POSVETOVANJA PREDSTAVNIKOV KLAVNIC

Pocenitev mesa bomo dosegli

predvsem z ureditvijo razmer na živinskem trgu in s prilagoditvijo živinoreje potrebam klavnic

Beograd, 21. junija

Cene presnega mesa in klavne živine zadnje mesece nenehoma naraščajo, kar hudo ogroža sestavo cen kmetijskih pridelkov na domačem trgu. To vprašanje so danes obravnavali predstavniki industrije za predelovanje mesa v okviru posvetovanja o proizvodnji in funkcioniranju novega gospodarskega sistema.

Po njihovem mnenju se je meso podražilo v glavnem zaradi velike konjunkturalne izvoza, ki je prišla do izraza zlasti v maju, ko smo izpolnjevali iz lanskega leta izvirajoče obveznosti glede izvoza mesa. Izvoznikom se posreči dvigniti cene klavne živine, pri obračunu deviz v dinarje pa izkoriščajo največje tečajne razlike. Cene klavne živine so naraščale od decembra do prve polovice maja. V tem času so cene za izvoz primerne goveje živine poskočile od 95 na 120 ali za 30 din pri kg žive teže. Prašiči so se podražili od 125 do 130 na 160 do 170 din. Hkrati pa so cene govedine in svinjine v nadrobni prodaji narasle za 30 do 40 din pri kg.

Predstavniki industrije za predelovanje mesa predlagajo razne ukrepe za njegovo pocenitev. Predvsem naj bi uredili razmere na živinskem trgu, pri tem pa ustvarili pogoje za znižanje cen presnega mesa v nadrobni prodaji. Danes so tudi predlagali, naj bi v zunanji trgovini takoj ukrenili vse potrebno glede kontingentiranja izvoza živine in mesa. Z usmerjanjem in pravilno razdelitvijo celotnega letnega

kontingenta mesa in žive živine za izvoz po četrtletjih in mesecih, pa tudi po izvoznih podjetjih, bi zagotovili enakomernejšo potrošnjo in zmanjšali pritisk na trg. Vse to bi ugodno vplivalo na normalizacijo cen.

V razpravi o tesnejših stikih in gospodarskem sodelovanju kmetov in industrije za predelavo mesa so poudarili potrebo po kontrahiranju živine. Predstavniki industrije za predelavo mesa pa na posvetovanju tega predloga niso podprli, češ da bi se visoke cene mesa umetno obdržale, če bi pogodbe za odkup živine sklepali po dosedanjih ali višjih cenah. Na drugi strani pa bi dali kmetovalcem za živino predujme v gotovini, ki ne bi bili kriti z ustreznimi blagovnimi skladi, in tako bi ta denar inflacijsko pritiskal na trg. Zato predlagajo druge ukrepe za poboljševanje gospodarskih stikov s kmeti, in sicer predvsem preskrbo kmetijstva s tehničnimi in drugimi sredstvi, zgraditev pitanišča itd. Ti ukrepi bi pripomogli, da bi kmetije s potrebno zanesljivostjo usmerili rejo živine po potrebah klavniške industrije.

PRED KONGRESOM TURISTIČNE ZVEZE

Krožna potovanja, izleti

Olajšave v družbenih obveznostih in pomoč okrajev gostinstvu

Beograd, 21. jun.

Na letnem obnem zboru, ki se bo začel 25. junija v Zadru, bo Turistična zveza Jugoslavije predlagala razne ukrepe, da bi čim večjemu številu delavcev in uslužbencev omogočili udobne, cenene počitnice v turističnih krajih. Med drugim bo predlagala, naj bi razen olajšav, ki jih je že dobilo gostinstvo, spremeniš še nekatere instrumente družbenega plana, nanašajočega se na gostinstvo. Dokler je tako velika razlika med dohodki prebivalstva in cenami v gostinskih podjetjih, naj bi veljalo gostinstvo za del družbenega standarda in bilo naj bi oproščeno nekaterih obveznosti do skupnosti. Tako bi

bile predvsem v manjših turističnih krajih cene dostopne domačim turistom. Tudi komune manjših turističnih krajev naj bi prispevale gostinstvu na pomoč.

Glede gostinskih podjetij pravijo v Turistični zvezi, da zdaj ne morejo znatno znižati cen. Strokovnjaki menijo, da domačega turizma ne bi smeli usmerjati izključno na počitnice, marveč na kratke izlete, krožna potovanja itd. Turistična zveza bo predlagala direktni jugoslovanskih železnic, naj zniža ceno izletniških vozniških listkov, kar bi vzpodbujalo delavce in uslužbence, da bi se ob nedeljah in praznikih vozili v bližnje turistične kraje.

UNESCO za nerazvite dežele

Beograd, 21. jun. (Tanjug). Sredi julija bo v Bengalkah zasedanje izvršnega sveta UNESCO, na katerem bodo razpravljali o programu te organizacije za 1955-56 leto. V novem programu bodo veliko bolj upoštevali neposredno pomoč razvoju prvih znanosti in kulture v nerazviteh deželah.

Finančne težave Irana

Že 12 let je državni proračun deficiten — Kakor prej Mosadik, tako tudi Zahedi podcenjuje sposobnosti domačih ekonomistov — ZDA se obotavljajo glede večjih posojil Iranu

Od dneva, ko se je generalu Zahediju posrečil državni prevrat, on in šah nenehoma kličejo po čim hitrejši gospodarski pomoči Iranu. Značilno je, da je Zahedijeva vlada po državnem prevratu napovedala širši program finančnih in agrarnih ukrepov, ki naj bi jih uresničili z domačimi sredstvi. Samo nekaj mesecev pozneje pa je objavila, da se brez zunanjih posojil in poravnave petrolejskega spora (od česar so odvisna vsa posojila ZDA) gospodarski položaj dežele ne moreboljšati.

V poskusih, da bi našli domače vires, s katerimi bi morda uravnovesili že 12 let deficitni državni proračun, najboljši iranski ekonomisti niso mogli najti zadovoljivega izhoda. Gre namreč za to, da je pred Mosadikovo vlado do danes ni noben izhod, ki bi posegal v koristi fevdalcev, ni »bil zadovoljiv« za iranski parlament, v katerem so zastopani največji veleposesniki in bogataši. Prav na tem torišču je tudi Mosadik izgubil širšo ljudsko podporo, ker ni našel izhoda iz tega položaja podcenjeval sposobnosti domačih ekonomistov in se obrnil na tuje strokovnjake. Nedavno se je znanj nemški finančni strokovnjak dr. Schacht že drugič mudil v Iranu. Ondani je objavil poročilo, v katerem generalu Zahediju priporoča kot najboljši izhod iz sedanjega težavnega finančnega položaja: zvišanje neposrednih davkov. Vlada dajoci krogi, so se že odločili za to obudo, so se že odločili za klasičen izhod — ustanovili so komisijo, ki naj Schachtove pred-

loge prouči. Finančni minister Iranu dr. Amini je sestavil proračun za prihodnje finančno leto. Državni dohodki so narasli na 10 milijard realov, izdatki pa znašajo nad 16 milijard. To je že trinaesti zaporedni deficitni proračun Iranu in celo vladni tisk, kakor na pr. časnik »Dad«, ga je sprejel z odkritim nezadovoljstvom. In spet vale vso krivdo na gospodarske strokovnjake in opozarjajo na nesposobnost finančnega ministristva.

V obrambi proračuna dr. Amini poudarja, da bi bilo treba znižati dodatne plače državnih uslužbencev in pisarniške stroške vseh ministrstev, tako da bi ustanovili centralni ekonomat, ki bi kupoval za vse ustanove papir, črnilo in svinčnike. Dr. Amini pravi, da bi s tem »mnogo prihranili«, vendar pa se ni mogel premagati, da se ne bi dotaknil vzrokov čedalje bolj deficitnega proračuna. Opozoril je namreč na to, da se je treba boriti proti korupciji, ki se še zmeraj uveljavlja v državni administraciji. Hkrati pa naj bi zaostri ukrepe za izpolnjevanje davčnih obveznosti. Vse to pa dokazuje, da nobena modrost ekonomistov ne more rešiti dežele težavnega finančnega položaja, če hkrati z nobenim ukrepom nečesto poseže v koristi najbogatejših slojev.

ZDA se vedno obotavljajo glede večjih posojil Iranu, držeč se starega sporazuma z Anglijo, da Amerika tej deželi ne sme pomagati, dokler ne bo poravnal petrolejski spor. V tem je treba iskati tudi vzroke čedalje večje nervoznosti v vladnih krogih Irana, ker petrolejskega vprašanja ni mogoče hitro urediti. Ta položaj dobro izkorišča konzorcijski veliki družbi, ki naj bi prodajale iransko nafto, da zahtevajo od transke vlade znatne koncesije v zakonu o nacionali-

zaciji petroleja. Da bi nekako potolažile šaha in Zahedija, so ZDA privolile v prve obroke že pred leti obljubljenega posojila Banke za uvoz in izvoz. Ta banka bo v kratkem dala Zahediju na razpolago 25 milijonov dolarjev, izplačala pa jih bo v obliki iranskemu trgu potrebnih izdelkov.

Zanimivo je omeniti še to, da gospodarski strokovnjaki iz ZDA na alarmantne pozive glede ameriških posojil sporočajo generalu Zahediju, da bi bilo vendarle najbolje storiti vsaj nekaj, da bi se vrnil pobežli iranski kapital, ki ga je bilo samo v bankah ZDA več sto milijonov dolarjev in ki so ga veleposesniki in drugi bogataši zadnja leta . . . Z. P.

UNITED FRUIT

— Med nama rečeno, ali je Guatemala res ogrožala mir?

— Seveda, odkar je nacionalizirala našo družbo, nisem mogel več spati.

SKUPNA AKCIJA FRANCA IN INFORMBIROJA

Aretacija Juana Comorrera

Znani in ugledni španski antifašistični bорец je postal žrtev, ker je odklanjal sleherno vmešavanje bodisi Moskve bodisi Washingtona v notranje zadeve Španije

Francov radio je 15. junija poročal, da je barcelonska policija aretirala Juana Comorrera Solera, generalnega tajnika Združenih socialističnih strank Katalonije.

Juan Comorrero je znan in ugleden antifašistični bорец ne le Katalonije, temveč vse Španije. Vodičel je postal sprčo ogromne priljubljenosti med najširšimi plastmi ljudstva Katalonije. Comorrero je bil generalni tajnik stranke, ki je med španske vojne štela 80.000 članov. Hkrati je bil tudi član CK Španije. V tem komiteju ni bil med najbolj priljubljenimi. Bil je namreč eden izmed redkih voditeljev KPS, ki so se med vojno smelo in načelno postavili po robu politiki politbiroja CK KPS in delegatom Kominterne, s katerimi je imel stalne spore. Vsem tem ni bilo všeč, da je Združene socialistične stranke pod vodstvom Comorrera postala vsostojna, da samostojno, ne čakajoč vedno na navodila in smernice iz Madrida, ureja mnoga dela za namotana vprašanja partijskega življenja, kakor tudi zapletena politično gospodarska vprašanja Katalonije, ki je tik pred vojno postala avtonomna republika. Zato je CK KPS v Združenih socialističnih stranki Katalonije organiziral frakcijsko borbo zoper Comorrero in večino članov CK te stranke.

Ko je prišel v Francijo, je Comorrero zahteval, naj bi čim večjo pozornost posvetili organizaciji boja proti Francu. La Passionaria se v skladu z direktivami iz Moskve z njim ni strinjala. Tedaj, ko je bilo članstvo Združene socialistične stranke Katalonije deloma v Španiji, deloma v Franciji, Nemčiji, v mnogih deželah Latinske Amerike in SZ, so Comorrero izključili iz

Združene socialistične stranke Katalonije in KPS.

Comorrero pa je ostal dosleden svojim načelom, da poglavito težišče boja proti Francu ni v emigraciji, temveč v Španiji. Zato je pred več kot tremi leti ilegalno prišel v Katalonijo. O tem dolgo Franco ni nič vedel.

KONFIDENTSKA VLOGA INFORMBIROJA

Prihod Comorrera v Katalonijo bi ostal najbrž dolgo neznan, če ne bi 14. maja 1951 »Radio neodvisne Španije« — ki deluje v Moskvi — v svojih oddajah v katalonskimi ne prenašal direktivnega članka, pravzaprav opozorila proti Comorrero, ki se mu di v Barceloni in tam bje boj proti informbiroju. S tem opozorilom je Moskva razkrila dve stvari: dala je vodeti Francovi policiji, da je Comorrero v Barceloni in drugič, da je v Španiji precej članov Združene socialistične stranke Katalonije, aktivnih antifašistov, ki ne slede politiki informbiroja.

Toda vsekakor je treba poudariti, da se je Comorrero v tistem času še vedno obračal na Moskvo, čeprav je s politbirojem španske informbirojske partije že zdavnaj prekinil stike. Na dejal se je nekakšne pravilne intervencije Moskve.

COMORRERO ODGOVORI

Comorrero so napadali ne samo prek »Radia neodvisne Španije« in »Radia Moskve« (11 oddaj na šestih valovnih dolžinah), temveč tudi v oddajah vseh satelitskih postaj v španščini. Tako je praški radio 3. aprila 1953 v španščini v članku z naslovom »Zveze izdajalca Comorrera s policijo: spet opozorila Špance, naj se varujejo« Comorrera, ki se mudi v Barceloni.

Za Franca je bila to vzpodbuda, da je z večjo močjo začel loviti Comorrero. Zda je tudi leta prekinil molk. V časniku »Trabal«, ki ga je ilegalno izdal v Barceloni, je v številki 16 leta 1953 pisal, da mu je znano, da je politbiro informbirojske partije Španije poslal v Katalonijo svoje agente z nalogo, naj najdejo njega in njegove najbližje sodelavce in naj ga po možnosti ubijejo, če pa se jim to ne bo posrečilo — kot je že Moskva prek svojih oddaj storila — pa naj ga ovadijo Francovi policiji.

V istem članku je opozoril, da si politbiro KPS na vse kriplje prizadeva, da bi dokončno uničil Združeno socialistično stranko Katalonije.

REPUBLIKANSKA ANTIFASISTICNA FRONTA ZA OSVOBODITEV ŠPANIJE

Izkušnje dela v globoki ilegalnosti so izučile Comorrero, da je možna uspešna borba proti Francu in Falangi samo prek široke in borbene antifašistične fronte. Zato je, čeprav je ilegalnosti, pozval socialiste, anarhiste, sindikaliste, republikance, baskiške, katalonske in gališke nacionaliste, kakor tudi druge politične, kulturne in sindikalne skupine, ki so ostale na protifrancijskih in republikanskih pozicijah, k združitvi. Spričo

takšnega stališča je prišlo to spomlad v Franciji do ustanovitve Republikanske, antifašistične fronte za osvoboditev Španije, v kateri je devet antifašističnih strank in organizacij.

V deklaraciji te fronte je nedvoumno rečeno, da je težišče položaja in poglavitni činitelj za rešitev španskega položaja v Španiji sami in da je zato dolžnost vseh demokratičnih sil, da združene podpro v moralnem, političnem in gospodarskem oziru odporniško gibanje. S to deklaracijo so pozvali k sodelovanju vse stranke in politične skupine, ki ne priznavajo fašistične diktature v Španiji in ki se zavzemajo za ponovno vzpostavitev republike.

S sprejemom teh obveznosti je Comorrero jasno izpričal tako svoje stališče nasproti boju proti Francu, kakor tudi svojo politiko, ki odklanja sleherno vmešavanje bodisi Moskve bodisi Washingtona v notranje zadeve Španije.

ARETACIJA

Ni dvoma, da prav takšno stališče Comorrera in novo Združene socialistične stranke Katalonije, katere generalni tajnik je Comorrero, ni všeč tako Francu kot tudi informbirojski politiki Kremlja in La Passionaria. Spričo tega ni težko domnevati, da je aretacija Juana Comorrera Solera v njegovem illegalnem stanovanju v Barceloni — skupno delo agentov informbiroja in Francove policije.

A. Abinun

DANES PO SVETU

GUATEMALA

Varnostni svet je sprejel resolucijo, v kateri zahteva, naj »takoj prekliče sleherno akcijo, ki bi utegnila povzročiti prelivanje krvi, in da je treba zahtevati od vseh članic OZN,

naj se v duhu Ustanovne listine vzdrže, da bi pomagale takšni akciji.

Ta sklep bi seveda lahko bil popolnjen in odločilen. Vsakemu poskusu, da bi z intervencijo iz tujine strmojavili zakonito vlado — ne glede na njeno politično lice in program — se je treba postaviti po robu z odločno mednarodno obsodbo. Celotno vprašanje, da nekatera ozemlja in druge ugodnosti dajo na razpolago oboroženim entitam, ki pripravljajo napad na sosedno državo, je treba to storiti. Trditve o naravi in obsegu tuje podpore napadalcem na Guatemalo so zelo protislovne. Drži pa, da takšna podpora je, o čemer najbolje pričajo štabi in oporišča napadalca v Hondurasu, katerih obstoj nihče ne zanika.

Nekateri krogi v ZDA, ki so že dolgo zahtevali in napovedovali neakcijsko akcijo proti Guatemali, govorijo o tem precej odkrito. »Dejstvo, da gre za intervencijo ZDA v Guatemali, ni tako bistveno«, piše New York Post, »pač pa je bistveno dejstvo, da so bile ZDA proti Ardenzo vemu režimu in da so bile odločene, da se strmojavijo, uporabljajo pri tem vsa razpoložljiva sredstva. Takšno ugotovitev so izredno nevarne, če jih proglašajo za načelo glede urejanja mednarodnih odnosov. Nesoglasje z režimom ne more biti povod za opravičevanje vmešavanja v notranje zadeve dežele, v kateri je ta režim na krmlju, še manj pa za podporo oboroženim intervencijam.

Takšno ravnanje je tem bolj nevarno, če ga opravičujejo z »ideološkimi« razlogi, oziroma s potrebo, da se je treba postaviti po robu nevarnosti sovjetske ekspanzije. Takšno ravnanje lahko samo hudo kompromitira boj proti sovjetskemu hegemonizmu tam, kjer je leta že postal stvarnost ali kjer pomeni realno potencialno nevarnost. Akcije proti Guatemali pa ne moremo uvrstiti med takšne probleme.

Guatemala je vsekakor pravilno ravnila, ko se je obrnila na OZN. To je bila njena pravica in dolžnost. Zato tembolj neverjetno zveni stališče predstavnikov nekaterih južnoameriških držav, ki so si prizadevali, da bi se izognili razpravi v Varnostnem svetu in tako zmanjšali pomen avtoriteto Združenih narodov.

Resolucija Varnostnega sveta v temu, da malone enakopravno obravnava zakonito vlado in napadalca, pomeni po našem mnenju določeno obsodbo intervencije (ker je v tem primeru leta privedla do sprejetja krivice) in v tem smislu ustrezno zahtevanje večine svetovne javnosti.

Dobro bi bilo, če bi se vse države vzdržale in ne bi dale samo oborožene in gmetne, temveč tudi moralne in druge podpore intervenciji iz tujine, bodisi v Guatemali, bodisi v vsakem drugem delu sveta.

G. Altman

IZ INFORMBIROJEVSKIH DEŽEL

Novo posojilo v SZ

Nobeno povojno leto ni minilo brez notranjega posojila, ki znaša letos 16 milijard rubljev in je dobilo značaj rednega dodatnega davka

Sovjetska vlada je razpisala novo notranje posojilo v znesku 16 milijard rubljev. To ni posebno presenetljivo. Prvič zato ne, ker prakticirajo to že dobrih 20 let in ker nobeno povojno leto ni minilo brez notranjega posojila. Drugič, posojilo je bilo predvideno že v letošnjem proračunu SZ. Na podlagi odstotkov, v katerih je bila izražena razdelitev proračunskih dohodkov, bi lahko človek vnaprej izračunal tudi višino letošnjega posojila.

Ta državna posojila so že zdavnaj dobila značaj rednega dodatnega davka. Celotno uradne sovjetske razlage jih imenujejo dodatni vir državnih dohodkov. Sovjetski državljani, zlasti delavci in uslužbenci, so hoče ali ne hoče leta in leta plačevali ta dodatni prispevek v višini enomesečnega zaslужka. Praktično sovjetski državljani že zdavnaj ne vidijo v posojilih svojih izrednih, občasnih prispevkov za urejanje zadev splošnega pomena, od česar bi imeli tudi sami neposredne ali posredne koristi. Nasprotno, v posojilih vidijo nepriljubljeno dajatev.

Propaganda si je od leta do leta prizadevala dokazati »napredno« in nekakšno »drugično« vlogo sovjetskega posojila. Leta 1952 je agencija TASS pisala: »Sovjetska posojila se v temeljni razlikujejo od posojil v kapitalističnih državah, ki jih uporabljajo za kritje proračunskih primanjkljajev.«

Ta argument so izbrali zelo ponesrečeno. Letošnji sovjetski proračun predvideva 572,5 milijarde rubljev dohodkov in 582,8 milijarde izdatkov, kar pomeni presežek blizu 10 milijard. Ze razpis posojila pa kaže, da ima SZ celo po tem računu najmanj 6 milijard rubljev primanjkljaja. Razen tega so posojila tudi posledica zelo občutnega pomanjkanja potrošnega blaga. Z njimi urede oziroma zmanjšajo že tako pilično kupno moč sovjetskega potrošnika.

Netočna posojila in vzroki in značaj notranjih posojil dokazujejo pomanjkanje poguma, da bi stvari prikazali take, kakršne so. In vendar je od lankega leta opaziti nekatere poprave tudi na »posojilnem« področju. Njihova višina se je zmanjšala in zdaj objavljajo nekoliko »popularnjša« pojasnila razlogov, po katerih se ravna vlada, ko razpiše posojilo. Višina posojil se je gibala v zadnjih letih takole: leta 1950 je znašalo notranje posojilo 20 milijard rubljev, naslednje leto 30 milijard, predlanskim tudi 30 milijard, lani 15,

letos pa 16 milijard. Po vojni so torej to dajatev nekoliko omilili. Zda zahtevajo namesto enomesečnega zaslужka polmesečne dohodke. Delno zvišanje razpisane vsote v letošnjem letu si lahko pojasnimo z dokaj počasnim izpolnjevanjem planov za povečanje proizvodnje blaga široke potrošnje.

Pojasnila v zvezi z razpisom letošnjega posojila ne govorijo o velikih objektih, za katere bi porabili ta denar, marveč o potrebi, da se povečajo sredstva za zboljšanje življenjskega standarda. Vzlic temu ni nič kaj verjetno, da bi ta in SZ tako kompromitirani finančni ukrep postal popularnejši.

Z VSEH STRANI SVETA

EGIPT Pred obiskom etiopskega cesarja

Haile Selassie v Bostonu

Kairo, 21. jun. (AFP) Etiopski cesar Haile Selassie bo po obisku v Ameriki obiskal tudi Egipt. Etiopski zunanji minister sprejema cesarja na njegovi poti, ki bo ostal v Kairu del časa. Etiopski tisk piše, da bo imeti etiopski minister razgovore, ki se bodo zlasti nanašali na vprašanje graditve jezua na jezeru Tana, s čimer hočejo izpolniti regulacijski sistem na Nilu.

AVSTRIJA Sovjetski vmešavanje

Dunaj, 21. jun. (Tanjug) Ze drugi v zadnjih dveh tednih so sovjetski organi zastavili v svoji coni avtoriteto parlamenta ki je napovedano za 25. avgust, prišlo do manjših sprememb v vladi predsednika Nehruja. Nekaterim starejšim članom vlade bo dovoljeno, da bodo v prihodnosti zasedali manjši ljudem. Pričakujejo tudi, da bo Nehru prepuštil resor obrambnega ministristva nekemu izmed svojih kolegov, ker je preobremenjen z delom.

strija) se zahtevalo od skupine 80 zahodnonemških državljanov, ki bi morali včasih sodelovati na tekmovalni s plaivalci športnega društva »Krems«, naj zapustijo mesto.

Do takšnih incidentov prihaja zato, ker sovjetska uprava ni priznala zahodnonemško-avstrijskega sporazuma, po katerem lahko državljani teh dveh držav prestopijo mejo brez vizumov. Sovjetski visoki komisar Iljičev je zavrnil v zavezniškem kontrolnem svetu to pogodbo, rekoč, da bi tako olajšali vstop v Avstrijo raznim pronesetičnim elementom in drugim nezahvalnim osebam.

TURCIJA

Prihod libanonske delegacije

Ankara, 21. jun. (Tanjug) Predsednik libanonske vlade Mustafa Ben Haimi bo prisel danes v Ankaru, kjer bo gost turške vlade. Predsednika libanonske vlade spremljajo zunanji minister, finančni minister in šef kabineta predsednika vlade. Libanonska delegacija se bo mudila v Ankari tri dni, zatem pa bo odpotovala v Carigrad.

INDIJA

Francoska letala so izpustili

New Delhi, 21. jun. (Tanjug) Tri francoska letala, ki so na poti v Indokino bila zadržana in ki so jih preiskovali, so oddelali včeraj v Indokino. Indijske carinske oblasti v Kalkuti so obdržale 20 zabojev, ki jih bodo jutri pregledali.

Spremembo vlade pripravljajo

New Delhi, 21. jun. (Tanjug) Delbiški politični krogi pričakujejo, da bo še pred začetkom prihodnjega zasedanja parlamenta ki je napovedano za 25. avgust, prišlo do manjših sprememb v vladi predsednika Nehruja. Nekaterim starejšim članom vlade bo dovoljeno, da bodo v prihodnosti zasedali manjši ljudem. Pričakujejo tudi, da bo Nehru prepuštil resor obrambnega ministristva nekemu izmed svojih kolegov, ker je preobremenjen z delom.

V zvezi s pričakovanimi spremembami govore tudi o tem, da se sedanji veleposlanik v Londonu Care, ki se mudi v Indiji, ne bo vrnil v London in da bo prihodnji predstavnik Indije v Londonu bržkone gospa Preeti Nehru, in sicer brž, ko bo razrešena dolžnost predsednice Generalne skupštine OZN.

Novice iz Pondicherija

New Delhi, 21. jun. (Tanjug) Dopolnilni PTI iz Pondicherija poroča, da na francoski strani meje te francoske posesti v Indiji kopije rove, policijske enote in radijske aparate. Poročajo tudi, da so v zadnjih dneh ustanovili nove policijske postaje na področju te francoske posesti v Indiji.

INDOKINA

Napad francoskih enot

Saigon, 21. jun. (AFP) Francosko poveljstvo poroča, da so enote Francoske unije včeraj začele napadati otok Vankok v Tdeči reki, 25 km zahodno od Hanoja. Cilj teh napadov je preprečiti, da bi postali vietnamske okrepitve a tega odeska k ustju Rdeče reke. Ostre borbe še vedno trajajo.

OZN

Gospodarski položaj Srednjega vzhoda

New York, 21. jun. (AFP) Države, ki so največje proizvajalke nafte, so med leti 1951 in 1953 znatno povečale dohodke od petrolejskih proizvodov, medtem ko se je pomen Srednjega vzhoda kot izvoznika naftnih derivatov v zadnjih letih močno zmanjšal. To je osnovna ugotovitev poročila OZN o gospodarskem položaju na Srednjem vzhodu. To poročilo bo hkrati tudi osnova za razpravo v Ekonomsko-socialnem svetu, ki se bo odatal julija. V poročilu je poudarjeno, da se dohodki petrolejskih družb, ki so l. 1951 znašali 260 milijonov dolarjev, narasli l. 1953 na 500 milijonov dolarjev.

VELIKA BRITANIJA Trgovinski razgovori s Pakistanom

London, 21. jun. (AFP) V Manchesteru so bili zaključeni trgovinski razgovori med britanskimi in pak-

Vagn Benniko

Potrijujejo pa vesti, da sta vladi Velike Britanije in ZDA napravili skupne korake pri vladah Izraela in Jordanije, da bi ustvarili ugodnejše vzdušje na mejah med tema dvema deželama.

Pred četrtfinalom svetovnega nogometnega prvenstva

Jugoslavija igra v četrtfinalu z zmagovalcem Zahodna Nemčija: Turčija

OSTALE TEKME: MADŽARSKA - BRAZILJA, URUGVAJ - ANGLIJA IN AVSTRIJA - ZMAGOVALEC TEKME ITALIJA - ŠVICA

Bern, 21. jun. Včerajšnji dan ali bolje rečeno, včerajšnja noč je bila za ekipe, ki so se uvrstile v četrtfinale zelo razburiliva. V športnih taborniških so pričakovali kakšen bo izid zbiranja parov za tekme v četrtfinalu.

Bern je bil središče. V hotelu Suisse je zasedel organizacijski komitej. Sestanek je bil sklican v neprikladnem času, ob 11. večer. Novinarji seveda niso imeli dostopa nanj, in tako so že od 11. ure dalje zvonili telefoni v tem hotelu.

NAPOSLED
Švicarji so praktični. Če želijo zvedeti, kakšen rezultat tekme, zadostuje, če pokliče telefonsko številko 164 in takoj vam bodo dali točne informacije. Na tej številki zame, brž ko dvignete slušalko, do-

lovaš magnetofonski trak, na katerem so rezultati tekme.
Na sestanku v Bernu, poročala telefon, so izrekli naslednje dvojice v četrtfinalu...
Dolgo smo čakali, potem pa smo okrog 2. zjutraj zaslišali glas, ki je začel govoriti: »Izrebrani so pari... Jugoslavija - zmagovalac s tekme - Nemčija - Turčija, ki bo 27. junija v Ženevi!«

ALI SO FAVORITI V ČETRTFINALU?
Boji v četrtfinalu bodo še težavnejši, še bolj ostri kot v osmini. Na prednjih tekmovalnih je obstajala namreč možnost, da nadoknadiš izgubljeno tekmo, kot se je to zgodilo s Italijo in Turčijo. V četrtfinalu tega ni več.
Ko smo se razgovarjali s Moreiro, še preden so pari izrekli, smo ga

vprašali, kdo je po njegovem mnenju najnevarnejši nasprotnik. Odgovoril je: »Za nas bo vsakdo, ki se bo uvrstil v četrtfinale nevaren nasprotnik. Moji igralci menijo tako.«
»Kaj pa Madžari?«
»Odlična reprezentanca.«
»Če boste igrali z njimi, kako mislite, zaustaviti odličnega madžarskega napada?«
»To je vprašanje taktike. Vsakemu napadu je možno biti kos.«
»Moreira ni bil konkreten. Bil je dober diplomat...«
Vzle temu bo na tej tekmi odločilna taktika. Madžari so malo v te. Največjem položaju, malo bodo mogli spreminjati svoj način igre, ni

ZANIMIVOSTI S PRVENSTVA

Lausanne, 21. junija. Tri reprezentance, ki so sodelovale v osmini finala, so odstopale domov. To so Češkoslovaška, Škotska in Koreja. Zanimivo je, da te tri ekipe niso na svetovnem prvenstvu dosegle nobenega gola. Koreja pa je odšla domov z nič manj kot 18 prejetimi goli.

NAJSREČNEJŠI TRENUTEK
BRANKA ZEBEČA
Morali bi videti naše nogometaše po tekmi z Brazilijo. Bil so izčrpani, zasopli, brez moči. Ni bilo lahko na soncu in proti takšnim nasprotnikom vzdržati 120 minut.
Vzle temu so bili veseli. Najbolj srečen je bil strelac Branko Zebec. To je bil najuspešnejši trenutek v njegovi športni karieri. Takole ga opisuje:
»Dobil sem žogo kakih 25 m od vrat. Sel sem z leve proti desni strani, pogledal, vsi naši igralci so bili pokriti. Pred menoj vrata, vratar Castilho pa se je skrčil kot maček. Odločil sem se v rahli vrtoglavi. Majhen sprint in streljal sem na vso moč. Videl sem Castilho, kako se je iztegnil, žoge se je dotaknil s prsti... Mreža se je zatresla, bil je radosten trenutek, kakršnega še nisem doživel.«

ANGLESKI SODNIKI SO NEZADOVOLJNI
Včeraj smo obiskali v Bernu sodniško organizacijo. Najbolj neizpolnjeni so Angličani. Ostali sodniki se temu ne tujijo, kajti Angličani dobivajo za sojenje na prvenstvenih tekmah v Angliji 5 funtov, tukaj pa samo 40 frankov, plačano stanovanje in zajtrk. Ostali pa so, razen Angležev, zadovoljni.

NAJSLABŠI SODNIKI
Domáci tisk píše, da so bili najslabši sodniki v osmini finala Franken (Belgija), da Costa (Portugalska), Viana (Brazilija) in Griffith (Anglija). L. M.

zaman Bukovy trener madžarske reprezentance, gledal tekmo Jugoslavija - Brazilija.

KAKO NAM KAZE

Za nas je vendarle najvažnejša tekma v Ženevi, kjer lomo igrali z zmagovalcem tekme Turčija - Zahodna Nemčija. Ko smo gledali tekmo Madžarska - Zahodna Nemčija, so nas Nemci precej razočarali. Predstavili so se kot slabo moštvo. Toda kasneje smo zvedeli, da je bila reprezentanca sestavljena iz rezervnih igralcev. Ostali so se namreč pripravljali na tekmo s Turki.

Sepp Herberger nam je dejal, da bi bili Nemci zadovoljni že s tem, če bi se uvrstili v četrtfinale. Toda to je samo skromnost. Taktika ne samo v igri, temveč tudi kar se tiče postave v igri proti Madžarom priča, da Nemci resneje mislijo na svoj plasman. Prva garnitura je močna. Nismo je videli, pač pa po znanih njene rezultate. Sicer niso tako dobri kot Madžari in Brazilci, so pa reprezentanca, ki utegne presenetiti. Enkrat smo že igrali s njo in izgubili 8:2.

Naši igralci so zadovoljni, da je naš nasprotnik Zahodna Nemčija, vendar je ne podcenjujejo. Večjo, da na takšnih tekmah ni slabšega nasprotnika. To pa je dobro, če bodo tako preostali to tekmo, potem lahko s optimizmom pričakujemo nedeljo.

PETI GOL

8 tekme Brazilija: Mehika. - Strelac Balthazar

REPREZANTANCA NAJBOLJŠIH IGRALCEV

Skupina jugoslovanskih novinarjev je po dosedanjih tekmah svetovnega prvenstva sestavila reprezentanco, v kateri bi bili najboljši igralci s prvenstva - ne glede na sistem in način igre, ki ga uveljavljajo v svoji reprezentanci.

Kocals (Madžarska), Lofthouse (Anglija), Puskas in Celbor (oba Madžarska).

Rezerve pa bi bile: Happel (Avstrija) za levega branilca, Matthews (Anglija) za desno krilo, Didi (Brazilija) za desno zvezo, Gali (Italija) in Hidgkruiti (Madžarska) za srednjega napadalca in Schafflijo (Urugvaj) za levo krilo.

VENDARLE NEKAJ NOVEGA

Lausanne, 21. jun. Borbe v osmini finala svetovnega nogometnega prvenstva so zaključene. Čeprav so si vse reprezentance prizadevale, da bi se prebile v četrtfinale, čeprav je bilo nekaj presenečenj, je bil konec takšen, kakršnega smo pričakovali. Med osmoricco najboljših so se uvrstile: Jugoslavija, Brazilija, Madžarska, Urugvaj, Anglija in Avstrija. Preostala dva četrtfinalista bosta odločili tekmi Nemčija - Turčija in Italija - Švica. Brčkone bosta to Italija in Zahodna Nemčija.

Jugoslavija: Brazilija - največja tekma

Kdor je pričakoval, da bo na svetovnem prvenstvu videl veliko lepše nogometaše, se je precej smejel. Zato pa je bilo na pretek ostrih pravih prvenstvenih borih. To pa še ne pomeni, da so tekme bile tudi zanimive. Na splošno, izvenšani nekaj tekem Madžarska - Koreja, Madžarska - Nemčija, Turčija - Koreja, so bila vsa očela srečanja napeta in na njih je bil boj zelo dramatičen.

Videli smo tudi lepe tekme in lep nogomet. Madžari so na obeh tekmah, čeprav niso zaigrali z vso močjo, prikazali lep nogomet. Prav tako tudi Brazilci in Avstrijci na tekmah s ČSR in Jugoslavijo.

Doslej najboljši Brazilci in Madžari

Prav je imel Moreira, ko nam je po tekmi Madžarska - Nemčija dejal:
»Najboljši so prišli v četrtfinale. Zdal se bo začel pravi boj. Zbrala se je elita svetovnega nogometa.«
Po tem, kar so udeleženci svetovnega prvenstva doslej pokazali, lahko napravimo zanimivo primerjavo. Mnenja se ne razlikujejo dosti. Razpravljajo edinele o tem, kdo bi sprico iger v osmini finala lahko postal prvak - Brazilija ali Madžarska. Vsi vsemu smo postavili na prvo mesto Brazilijo.

Leto je na obeh tekmah odlično zaigrala. Imela je močnejša naprednika kot Madžarska. Brazilci so odlična reprezentanca z velikimi posamezniki. Skratka, zelo nevarna nasprotnik so.

Madžari so potrdili, da so odlična reprezentanca, čeprav nismo imeli vtisa, da so strašni. Dejansko so namreč igrali le dve trening tekmi. Korejci so najslabši nasprotnik. Nemci pa so nastopili z mnogimi rezervami.

Madžari imajo najmočnejši napad, odličnega desnega krila, izvrstnega vratarja in obrambo, ki po vrednosti ne ustreza napadu. Toda pravo sliko o njihovi dejanski moči bomo imeli šele po tekmi z Brazilijo. To ne bo trenutek tekme, pač pa velika borba, v kateri bosta obe reprezentanci pokazali, kaj zmoreta. Za zdaj Madžari zaostajajo za Brazilijo.

Urugvajci tretji

Tretje mesto bi zasedli Urugvajci. Na prvi tekmi se niso posebno izkazali, zato pa so bili na drugi veliko

boljši. Kljub temu še niso dali vse od sebe. To je odlična vigrana reprezentanca, zelo borbeni in izredno sposobni posamezniki.

SODNIKI V ČETRTFINALU

Bern, 21. junija. Četrtfinalne tekme bodo sodili Anglež Ellis, Skot Footes, Avstrijec Steiner in Madžar Zolt. Tekmo med Jugoslavijo in zmagovalcem tekme Nemčija - Turčija bo sodil Madžar Istvan.

Zolt, tekmo med Madžaroko in Brazilijo pa Anglež Ellis. Avstrijec Steiner bo sodil tekmo Urugvaj - Anglija, Skot Footes pa tekmo med Avstrijo in zmagovalcem tekme Italija - Švica.

Francoz Vincenti bo sodil tekmo Nemčija - Turčija, Velšanec Griffith pa ponovno tekmo med Italijo in Švico.

Jugoslavijo bi postavili na četrto mesto. Sprito prve tekme tega ne bi zaslužila. Druga tekma pa je bila takšna, da ji to mesto vsekakor zaslužen pripada.

Videli smo Italijane. To je reprezentanca, ki je pokazala veliko več, kot smo pričakovali. Proti Švici in proti Belgiji je odlično zaigrala. Na nje je treba resno računati. Menimo, da se bodo prav gotovo uvrstili v četrtfinale. Švicarjem se v sredo ne bo posebej postavili se jim po robu. Z vidika dosedanjih tekem, bi jih postavili na peto mesto.

Avstrijci so šele na šestem. Na prvi tekmi so razočarali, na drugi pa so zaigrali znatno bolje in popravili vtis. Pokazali so veliko tobniko in izpričali, da so se odlično prilagodili W sistemu. Sedmo in osmo mesto delita Nemčija in Anglija. V drugem kolu Angleži in Nemci niso igrali z najboljšimi igralci, vendar so Angleži pokazali, da so boljši kot takrat, ko so manj odšli na turnejo po Kontinentu. Zahodna Nemčija je na tekmi proti Turčiji pokazala, da ima trdno ekipo.

Turki so zelo borbeni in ko se proti Nemcem dosegli gol, so se umaknili v obrambo. Moremo reči, da se zmojo braniti. Kljub temu se je Nemcem posrečilo, da so jim štirikrat zatresli mrežo.

Ostale ekipe so slabše od te. Vrstni red bi bil takšen: Švica, Turčija, Belgija, Škotska, ČSR, Francija, Mehika in Koreja.

Urugvaj in Avstrija nista prejela nobenega gola

Na šestnajstih tekmah je bilo do sedaj seženo precej golov - 78, se pravi povprečno 3,20 na vsaki tekmi. Najvišji rezultat so dosegli Madžari proti Koreji 9:0. Njihov napad je bil najbolj učinkovit, saj je dosegel 27 golov. Za njimi pride Turčija s osmimi in Urugvaj s sedmimi. Največ golov so prejeli Korejci. Najboljši obrambi sta bili doslej urugvajska in avstrijska - prejeli nista nobenega gola. Njima sledita obramba Jugoslavije in Brazilije z enim golom.

Največ gledalcev je bilo na tekmi med Švico in Zahodno Nemčijo - Madžarska. Najboljši sodnik je bil Vasa Stefanović.

NOVI PREDSEDNIK FIF

Bern, 21. jun. - Novi predsednik mednarodne nogometne federacije FIF je postal Belgijec Seidreus, do sedanjih podpredsednik. Dosedanji dolgoletni predsednik FIF Francos Jules Rimet je bil izvoljen za častnega predsednika.

DRUGA DOLENJSKA REGATA

Minulo nedeljo je bila v Novem mestu II. Dolenjska regata. Sodelovali so tekmovalci Savice iz Ljubljane, Branika iz Maribora, Bleda, Pirana, Korana iz Karlova in Krke iz Novega mesta. Pokroviteljstvo nad tekmovanjem je imel LOKO Novo mesto. Od starta do cilja je tekmo pristostovalo veliko število gledalcev.

Tehnični rezultati: četverec s krmarjem: (mladinci A): 1. Izola 3:36, 2. Krka 3:39, 2. B skupina: 1. Koruna 3:20, 2. Savica 3:37, 3. Branika 3:38, 4. Bled 3:39, 5. člani: 1. Savica 4:03, 2. Branika I 4:09, 3. Branika II 4:23, 4. člani: 1. Bled 4:03, 2. Krka 4:20, 3. Branika 4:36, 0.

Skif člani: 1. Skvarča (Savica) 4:34, 2. Predovič (Savica) 4:52, 3. Kramberger (Branika) 5:02, 4. člani: 1. Silošek (Branika) 4:11, 2. Vajs (Savica) 4:14, 0. mladinci: 1. Radin (Savica) 3:54, 0. 2. Katušin (Korana) 3:54, 3. Kebern (Branika) 4:12, 3.

Zmagovalnim moštvom so organizatorji podelili lične pokale, vsem drugim zmagovalcem pa diplome. Organizacija je bila dobra, vreme sončno.

Mednarodna regata na Bledu

Ljubljana, 21. junija. V nedeljo 4. julija bo na Bledskem jezeru tradicionalna mednarodna regata. Prijavljenih je že 17 domačih najboljših klubov. Iz tujine se niso prišle vse prijava, potrjeno pa je, da bodo sodelovali tekmovalci Francije, Avstrije in Zahodne Nemčije.

Kratek telefonski razgovor z Aleksandrom Tirnaničem

Lausanne, 21. jun. Ko sem davi po telefonu poklical Tirnaniča je on nevede s kom govoril, takoj začel: »V taborniški Jugoslovancov, tovaris, potujajo.«

»A do kje?« sem vprašal.

ZADOVOLJEN
Tirnanič
»Do torka. Tedaj bomo odpotovali v Chateau de Fon, kjer bomo popoldne igrali trening tekmo z istoimenskim klubom, ki je letos zmagal v tekmovalstvu za švicarski pokal.«

»In potem?«
»V sredo bomo igrali v Iverdonu proti domačemu moštvi pač zato, da ne pozabimo na nogomet.«

»Kakšno je razpoloženje po zbiranju parov za četrtfinale?«
»Come ci - come ca, je odgovoril Tirnanič. »Osebnost sem z zbiranjem zadovoljen. Naš nasprotnik bo brčkone Nemčija. Z njo imamo še nekatere nepopravljane račune, zdi se mi iz Lovdighshafena. Napovedi pa ne dajemo. Mi skromno in brez velikega hrupa in bučnih izjav osvajamo teren. Sicer pa cenimo vsakega nasprotnika.«

»Toda tu so tudi takšni, je nadaljeval, ki bi želeli, da bi v četrtfinalu igrali ravno z Madžari. Dobro bi bilo pravijo, da bi tudi z njimi le enkrat poravnali račune.«

»Kaj pa, če bomo v nedeljo igrali s Turčijo?«
»No, ne bi bil jezni. Sodim, da bi bilo to dobro, toda vrag vedi, kaj je tu boljše.«

»Kakšno pa je razpoloženje v taborniški?«
»Izvrstno. Igralci so postali samozavestni. Zlasti po tekmi z Brazilijo.«

»Kaj pa je z Ognjanovim?«
»Z njim pa ni še vse v redu, toda nam računamo. Bobek se je spochil in brčkone ga bomo poslali v ogled že na prvi četrtfinalni tekmi.«

»Nobenih novic?«
»Nobenih.«
»Nasvidenje na tekmi Anglija - Urugvaj.«

PO MEDNARODNEM ATLETSKEM PRVENSTVU BEOGRADA

Napredek srednje skupine

V soboto in nedeljo je bilo v Beogradu prvo veliko letosnje atletsko tekmovanje. Vreme je bilo slabo, zlasti prvi dan, kar je seveda vplivalo na rezultate.

Vzle temu so lahko prijatelji atletike s tem tekmovanjem zadovoljni, in sicer iz več razlogov. Predvsem lahko poznamo sklep, da je srednja skupina naših atletov (večinoma mlajših tekmovalcev) zelo dobro napredovala. To je tudi najvažnejše, kajti iz te skupine prihajajo tekmovalci, ki bodo nadomestili sedanje reprezentante. Ta srednja skupina je pogumno začela boj, izpričujoč, da se je solidno pripravljala in da se ne loji Jurjev na položaje rekorderjev. Velike zaslug za to imajo vsekakor tudi trenerji.

Preteklo tekmovanje je pokazalo, da bodo letos povprečni rezultati malone v vseh disciplinah izboljšani. Menimo, da je to veliko važnejše kot teženja po izboljšanju rekordov. Napored, da bi imeli kakih 10 atletov približno enake vrednosti v vsaki disciplini, je treba podpreti, kajti s tem ne bodo samo izboljšani povprečni rezultati, temveč bo to tudi pogoj za borbo za najvišji plasman. S tem pa bodo izboljšani tudi rekordi. Skratka koristi bo dvojn.

Letos se bodo v naši reprezentanci pojavila nova imena (Lukman, Vipotnik, Ivančević, Skriljevič in drugi). Ti tekmovalci bodo morali vsekakor še veliko trenirati, kajti atletika se po svetlu zelo hitro razvija. Poleg tega pa je še veliko bolj vključevati nove skupine mladincev in mladink v te

tako koristno in lepo športno panogo. Reprezentanti so napravili različen vtis. Medtem, ko so mi zadelo voljili (Mihaili, Mugoša, Milakov, Radovanović, Šašević, Benjak in drugi) in celo navdušili (Lorger, Gruić, Stritof), pa so nekateri opovedali. Kaj drugega ne moremo reči o startu Ottenheimmerja, Radu-

Državno prvenstvo v ljudskem mnogoboju

Zagreb, 21. junija. - S tekmovanjem za državno prvenstvo v ljudskem mnogoboju so se začeli v Zagrebu zletni dnevi Partizana. Dva

stave maršala Tita so osvojila društva iz Vojvodine.

Tehnični rezultati - I. razred: Novi Sad I. 1135,19, Beograd V. 955,10.

CLANI TVD NARODNI DOM izvajajo proste vaje

dneva se je kakih 1200 telovadcev borilo v enajstih atletskih in telovadnih disciplinah. Vse tri prehodne za-

Borovo 916,20 točk; II. razred: Bačka Palanka 1009,90; III. razred: Mladenci 910,60 točk. Hkrati je bilo tudi tekmovanje v ljudskem mnogoboju v vajah na orodju. Tekmovalci so člani in članice I. razreda. Rezultati: člani: Ljubljana - Narodni dom 443,60, Subotica I. 408,90, Sarajevo II. 406,90. - Posamezniki: Zvonko Herceg (Zgb.) 97,10, Andjelko Vrančić (Zgb.) 86,60, Jancz Sibar (Ljubljana) 95,30. Članice: Zagreb I. 274,2, posamezniki: Nevena Pogacnik (Ljubljana) 59,30, Emica Pogačnik (Osijek) 59,30. Mladinci: Zagreb I. 430,60, posamezniki: Markulin (Zagreb) 83,70, Alojz Zavodnik (Celje) 80,70.

Minulo nedeljo je bil na Bledu odigran tradicionalni moštveni brzo-potezni turnir za pokal Bleda, na katerem je sodelovalo 10 moštev. Po ostrih borbah je zmagovalo moštvo Mladost (Zgb.) (Nikolac, Udovič, Bertok, Dime, Štambuk) z 38 točkami. Sledijo: Ljubljanski šahovski klub 35, LUSK I. 34, Kranj 29,5, Zagreb in LUSK II. 26,5, Kamnik 15,5, Črnomelj,

XV. KOLU TURNIRJA V MÜNCHENU

Pirc premagal Torana

München, 21. jun. Prekinjena partija iz XIV. kola med Pircem in Lokwenzem se je končala. Pirc ima damo, konja in tri kmetov, Lokwenz pa 2 topa, konja in tri kmetov. Vse kaže, da bo zmagal Pirc.

XV. kolo: Toran: Pirc 0:1, Lokwenz: Rabar 0:1, Donner: Fuderer 0:1, Kramer: Unzicker 0:1, Boumeester: Golombek 0:1, Burstein: Castaldi 0:1, Ribeiro: Dunkelblum 0:1, Munkahy: Aitken 1:0, Wade: Bland 1:0, Lehman: Jacob 0:1.

Za naše mojstre je bil najvažnejši rezultat v tem kolu: prepričljiva zmaga Pirea nad njegovim konkurentom Toranom. S tem se se močno povečale možnosti, da se vsaj dva naša mojstra uvrstita na mednarodni turnir. Fuderer je popolnoma nadigral Donnerja. Imel je priložnost, da se enega konkurenta jugoslovanskih mojstrov vrže z visokega položaja. Z nerazumno igro pa je spustil zmago iz rok in remiziral. Rabar ni mogel v partiji z Lokwenzom doseči več kot remi.

Vrstni red po XV. kolu: Unzicker 12,5, Donner 11,5, Fuderer 11, Rabar, Toran, Golombek 10,5 Pirc 10 (1), Kramer 9, Lokwenz 7,5 (1) itd.

XVI. kolo bo zelo pomembno za nadaljnje možnosti naših mojstrov.

Najvažnejše partije bodo: Rabar: Toran, Unzicker: Donner, Fuderer: Lokwenz, Pirc: Wade in Golombek: Kramer.

New York, 21. jun. - Po II. kolu šahovskega dvoboja SZ: ZDA, vodi SZ z 10,5: 4,5.

Naročnikom »Naše stvarnosti«
S 6. številko, ki bo kmalu izšla, poteče naročnina vsem bralcem »NAŠE STVARNOSTI«, ki so se naročili za I. polletje 1954.

Prosimo vse takšne naročnike, da takoj pošljejo naročnino za II. polletje, ker v nasprotnem primeru ne bodo dobili prihodnje številke časopisa.

Naročnina za drugo polletje znaša prav tako 350 din. Denar pošljite na NOVINSKO IZDAVAČKO PREDUZEČE »BORBA«, tekoči račun 102-T-76 z označbo, da je namenjen za časopis »NAŠA STVARNOST«.

DNEVNE NOVICE

Mestni odbor Rdečega križa v Ljubljani se iskreno zahvaljuje Sin-
skalni podružnici Slov filharmonije,
ki je z zborom in orkestrom pod
vodstvom dirigenta tov. Boga Lesko-
vica in s solisti tov. Sonjo Hočevarje-
vo, Mirom Brajnikom in Vilmo Bu-
kovčevom kakor tudi koncertni poslo-
valnici in Radiu Ljubljana, da so v
okviru proslave 10-letnice ustanovitve
Rdečega križa Ljudske republike
Slovenije izvedli koncert, katerega
cisti dohodek so poklonili po elemen-
tarni nezdobi prizadetim žrtvam celj-
skega, krškega in štokajskega okra-
ja. Za ta človekoljubni odziv vsem
pričrca hvala.

Ne jok ne stek ne pomaga, ko so
u molji požrli obloko. Zato takoj po
MOTOX, ker samo MOTOX je za-
mestljivo sredstvo proti moljem.

Državna glasbena šola Ljubljana,
Vesova 7, priredi 22. junija javno
produkcijo svojih učencev ob 18 v
mali Filharmonični dvorani. V veliki
Filharmonični dvorani pa bo orke-
stralna produkcija ob 20 dne 23. ju-
nija. Programi kot vstopnice bodo
na razpolago pol ure pred pričetkom.

Umrli so v Ljubljani

Peršin Anton, upokojenec. Pogreb
bo v torek ob 15 na Zalah.

Banaj Jurij, upokojenec. Pogreb
bo v torek ob 15.30 na Zalah.

Cankar Franc, železniški delavec.
Pogreb bo v torek ob 16.30 na Viču.

Fleischer Martin, upokojenec. Po-
greb bo v torek ob 17 na Zalah.

Upravni odbor in Uprava kliničnih bolnic v Ljub-
ljani javljata žalostno vest, da je dne 20. junija 1954
nenadoma umrl

dr. LJUDEVIT MERČUN

izredni profesor na interni kliniki v Ljubljani

Odličnega zdravstvenega delavca in znanstvenika
bomo ohranili v trajnem spominu!

Ljubljana, dne 21. junija 1954.

Upravni odbor in Uprava
kliničnih bolnic v Ljubljani

Nenadoma nas je zapustil naš dolgoletni učitelj in
sodelavec

prof. dr. LJUDEVIT MERČUN

izredni profesor medicinske fakultete v Ljubljani,
predstojnik endokrinološkega oddelka interne klinike,
predstavniki v internacionalni redakciji endokrinološke
sekcije »Excerpta medica«, rez. sanitetni kapetan itd.

Bil je odličen in iskren tovariš ter vzoren učitelj
in vzgojitelj naše mlade medicinske generacije. Kot
zdravnik je bil velika osebnost, znan izven meja ožje
domovine. Veliki in nenadomesljivi pokojnik nam bo
ostal v trajnem in neizbrisnem spominu.

KOLEKTIV INTERNE KLINIKE

REKTORAT MEDICINSKE VISOKE SOLE V LJUBLJANI sporoča
žalostno vest, da je nepričakovano umrl

dr. LJUDEVIT MERČUN

izredni profesor Medicinske fakultete

Čenjenega profesorja, odličnega strokovnjaka, pedagoga in znan-
stvenika, ki je žrtvoval vse svoje sile za razvoj in prosep Medicinske
fakultete ter medicinske znanosti, bomo ohranili v častnem spominu.

Ljubljana, dne 21. junija 1954.

REKTORAT MEDICINSKE VISOKE SOLE

TRIJE

ROMAN 105

tovariši

Gustav je bil blagoslovljen človek. Oče njegove neveste je ne-
le redil dobermane, marveč je bil tudi krčmar in lastnik novega
mlina; njegova nevesta je imela razen tega likalnico. Zato je bil
Gustavov gmotni položaj sijajen. Pri bodočem tustu je zastoj
jedel in pil, nevesta pa mu je prala in likala srajce. Oženiti se
ni hotel. Kot zakonski mož bi moral sam skrbeti za vse.

Pojasniti sem Gustavu, da doberman zame ne pride v poštev.
Bil bi prevelik in po značaju nezanesljiv. Gustav ni dolgo raz-
mišljal. Kot star frontni vojak je bil vajen takoj delati. »Pojdi z
menoj,« je rekel. »Spekulirat greva. Nekaj primerne imam.
Samo vtikati se mi ne smeš v to.«

»Velja.«

Odvedel me je k neki trgovinici. V izložbi so stali z algami
poraščeni akvariji. V zaboju je čepelo nekaj otožnih morskih
prašičkov. Ob straneh so visele kletke z nenehoma frfotajočimi
čizki, kalini in kanarčki.

Krivosnog možiček v rjavem pletenem telovniku nama je prišel
naproti. Voden oči, zgubana koža, laterna namesto nosu; prijatelj
diva in žganja.

»Kaj počenja Asta, Anton?« ga je vprašal Gustav.

KONCERTI

Kompozicijski večer članov Kluba
komponistov na Akademiji za
glasbo bo v torek, 22. junija ob 20
v Viteški dvorani na Krizankah. Na
sporedu dela Božica, Habbeta, Lam-
preta, Petriča, Srbotnjaka, Vorosa,
Vremšaka, Zigona in Wingerla.

GLEDALIŠČA

DRAMA — LJUBLJANA

Torek, 22. junija ob 20: Harris: »Mol-
deča usta«. Abonma F. (Locky —
Stane Cesnik.)

Sreda, 23. junija ob 20: Harris: »Mol-
deča usta«. Abonma K.

Cetrtek, 24. junija ob 20: Harris:
»Moldeča usta«. Abonma D.

Petek, 25. junija ob 15.30: Harris:
»Moldeča usta«. Abonma Petek Po-
poldanski.

Ob 20: Harris: »Moldeča usta«. —
Abonma C.

Sobota, 26. junija ob 20: Harris:
»Moldeča usta«. Abonma T dramski.

Nedelja, 27. junija ob 20: Harris:
»Moldeča usta«. Izven in za podež.

OPERA

Torek, 22. junija ob 20: Svara: »Pre-
šeren«. Abonma red E.

Zaradi obolevosti tenorista Čudna
je že objavljeni razpored zadnjih
treh abonentskih predstav sezone

MARIBORSKE VESTI

Dežurna lekarna

Torek, dne 22. junija 1954: lekar-
na »Melje«, Meljska cesta 2.

RADIO

5.00—9.00 Prenos sporeda Radia
Ljubljana — 9.00—9.10 Domača poro-
čila in objave — 9.10—9.30 Slovenske
narodne pesni poje Mariborski ko-
morni zbor pod vodstvom Rajka Si-
koška — 12.00—24.00 Prenos sporeda
Radia Ljubljana.

SLOVENSKO ZDRAVNIŠKO DRUŠTVO

JAVLJA ŽALOSTNO VEST, DA JE NENADOMA
TRAGIČNO PREMINUL V GORAH, KI JIH JE
NADVSE LJUBIL, ČLAN DRUŠTVA

PROF. DR. LJUDEVIT MERČUN

IZVRSTNEMU UCITELJU IN ISKRENEMU
TOVARISU BODO ČLANI SLOVENSKEGA
ZDRAVNIŠKEGA DRUŠTVA OHRANILI
TRAJEN SPOMIN.

SLAVA NJEGOVEMU SPOMINU!

BADIO

Dnevni spored za torek, 22. junija

Poročila: 5.05, 6.00, 8.00, 13.00, 15.00,
17.00, 19.30 in 22.00.

5.00—7.00 Dobro jutro, dragi poslu-
ga — 7.00—7.15 Glasbeni ur — 7.15—7.30
Sveta — (pazoda juosupjsk glasb) izpes
do 6.35 Radijski koledar in prireditve
dneva — 7.00 Pregled tiska — 7.05
Danilo Bužar: Belokranjske pisanice
— 7.30 Za gospodinje — 7.35 Zabačna
glasba, vmes reklame — 8.10 Domači
napevi — 8.30 Cicibanom — dober
dan — 8.45—9.00 Zabačna glasba —
12.00 20 minut z Veselimi godci —
12.30 Za naše kmetovalce — 12.35
Opoldanski koncert — 13.15 Zabačna
glasba, vmes reklame — 13.30 Melo-
dije za prijetno razvedrilo — 14.30
Iz znanosti in tehnike — 14.40 Poje
mladinski pevski zbor Tehnične srede-
nje šole in Gradbenega tehnikuma v
Ljubljani pod vodstvom Draga Ko-
rošca — 15.15 Zabačna glasba, vmes
reklame — 15.30 Zeleži ste — poslu-
šatelj — 16.00 Utrinki iz literature:
Lojze Kovaršč: Fant — 16.15 Prom-
nadni koncert — 17.10 V plesnem rit-
mu — 18.00 Sportni tednik — 18.30
Pol ure slovenskih samospelov —
19.00 Zabačna glasba, vmes reklame
— 19.30 Radijski dnevnik — 20.00 Po-
horski fantie in solisti pojo in igrajo
domače pesmi — 20.30 Tedenaki no-
tate-politični pregled — 20.40 Mali
koncert lahke glasbe — 21.00 Litera-
na oddaja: Gustave Flaubert — 21.30
E. van Dohnany: Valčkova suita —
Erik Satie: Gnossienne — 22.20 Ritmi
in melodije iz raznih dežel — 23.00
do 24.00 Nočni koncert predklasične
glasbe (na valu 202.1, 212.4 m in 90
MHz.

»Druga nagrada in častna nagrada v Kölnu.« je odgovoril
Anton.

»Nesramnost!« je dejal Gustav. »Zakaj ni dobila prve?«

»Prvo so prisodili Udu Blankenfelsu,« je zarentancil Anton.

»Vrag jih vzel! Pod roko!«

V ozadju trgovinice je nekaj lajalo in cvillilo. Gustav je stopil
tja. Vrnil se je z dvema terieroma, v levici je držal za kožo na
tilniku črnobelega, v desnici pa rdečkastorjavega. Neopaženo je
roka z rdečkastorjavim zadrževala. Pogledal sem ga: da.

Bil je čudovito lep naročni psiček. Nožice ravne, telo kvadrat-
no, glava štirioglasta, razumna in predrzna. Gustav je oba izpustil.

»Čuden bastard,« je rekel in pokazal na rdečkastorjavega. »Od
kod si ga pa dobil?«

Anton ga je bil baje dobil od neke dame, ki je odpotovala
v Južno Ameriko. Gustav je počil v nejeveren smeh. Užaljeni
Anton je pokazal rodovnik, segajoč tja do Noetove barke. Gustav
je odkimal in se je zanimati za črnobelega. Anton je zahteval za
rdečkastorjavega sto mark. Gustav je ponudil pet mark. Psičkov
praded mu ni bil po volji. Gustav je našel napake na repu, pa tudi
ušesa niso bila v redu. Črnobel pa je bil brezhiben.

Stal sem v kotu in poslušal. Iznenada je nekaj zgrabilo moj
klobuk. Presenečeno sem se ozrl. V kotu je sedela majhna opica,
nekoliko skršena na svojem drogu, z rumeno dlako in otožnim
obrazom. Imela je črne, okrogle oči in zaskrbljene ustnice stare
žene. Okrog trebuha je imela prepasan usnjen pas, na katerem
je bila pritrjena veriga. Roke so bile majhne, črne in grozljivo
človeške.

Negibno sem obstal. Opica se mi je po drogu počasi bližala.
Pri tem me je kar naprej gledala, ne nezaupljivo, marveč s čudnim,

KINO

PARTIZAN: Ameriški barvni film:
»Niagara«.

UDARNIK: Nemški film: »Mamljive
zvezde«.

POBREZJE: Ameriški barvni film:
»Niagara«.

STUDENCI: Ameriški film: »Zgodbe
iz predmestja«.

LETNI KINO SOLA: Ameriški film:
»Zgodbe iz predmestja«.

SLOV. NARODNO GLEDALIŠČE

Torek, 22. junija ob 16: »Tri igre o
ljubezni in ljubosumju«. Red ZIS;
ob 20: Verdi: »Rigoletto«. Red D.
Sreda, 23. junija ob 20: Tri igre o
ljubezni in ljubosumju. Red A.
Cetrtek, 24. junija ob 20: Verdi: »Ri-
goletto«. Red ZIS.

CELJSKE VESTI

MESTNO GLEDALIŠČE CELJE

Sreda, 23. junija ob 20: H. Grün:
»Atomski ples«. Premierski abonma
in izven.

Cetrtek, 24. junija ob 20: H. Grün:
»Atomski ples«. Abonma red Ce-
trtek in izven.

Petek, 25. junija ob 20: H. Grün:
»Atomski ples«. — Gostovanje v
Atomsku.

Sobota, 26. junija ob 20: H. Grün:
»Atomski ples«. Abonma red So-
bota (delavski) in izven.

Nedelja, 27. junija ob 15.30: H. Grün:
»Atomski ples«. Abonma red Ne-
delja in izven;

ob 20: H. Grün: »Atomski ples«.
Izven. V korist poplavljenecv.

DROBNI OGLASI

INŽENIRJE IN TEHNIKE, strojne,
elektro ali gradbene, s perfektnim
znanjem angleščine ali francoščine,
potrebne za izvozno podjetje iz
Beograda za zaposlitev na Bliz-
njem vzhodu. Prednost imajo ose-
be, ki so se ukvarjale z zunanjo
trgovino, kakor tudi tisti, ki so
že bili zaposleni pri delih v ino-
zemstvu. Ponudbe pošljite pod šifro
»Bliznji vzhod«.

3356

KINO »S O Č A«

Francoski film

»Trenutek resnice«

Brez tednika. Predstavi ob 18 in 20.
Predprodaja vstopnic od 10—11 in
od 17 dalje.

KINO »UNION«: Amer. barvni film:
»Ljubimec iz New Orleansa«. Ted-
nik: Filmske novice št. 25. Pred-
stavi ob 16 in 18.

Ob 20 predvaja Jugosl. kinoteka
francoski film: »Obala v megli«.

Dne 23. junija ob 20 pa francoski
film: »Zensko jezero«. Predprodaja
vstopnic za redne predstave in
kinoteko od 10—11 in od 15 dalje.

KINO »KOMUNA«: Amer. film: »Uro-
čena«. Tednik: Filmske novice št. 24.
Predstave ob 16, 18 in 20. Pred-
prodaja vstopnic od 10—11 in od
15 dalje.

LETNI KINO »TABOR«: Amer. film:
»Macao«. Tednik. — Predstava ob
20.30.

LETNI KINO JLA: Predvaja vojaški
poučni film za aktivne in rezervne
oficirje s predavanjem. Predstava
ob 20.30.

LETNI KINO »BEZIGRAD«: Franc.
film: »Trenutek resnice«. — Brez

KINO »SLOGA«

Ameriški film

»KLOVN«

Tednik. Predstave ob 16, 18 in 20.
Ob 10 je matineja istega filma. —
Predprodaja vstopnic od 9—11 in
od 15 dalje.

»TOXOL« DIMNE TABLETE
(uvožene)

NAJUČINKOVITEJSE SREDSTVO ZA UNIČEVANJE MUH,
MOLJEV, KOMARJEV, STENIC TER DRUGIH INSEKTOV
IN GOLAZNI

Uporaba preprosta in brez nevarnosti!

Dobavljiva v vseh količinah:

»VETPROM« — BEOGRAD — Svet. Markovića 44
Tel. 27-930

»MESOPROMET« — BEOGRAD

Ulica Zmaja od Nočaja 11

telefoni: 30-790, nabavni odd. 26-634, prodajni odd. 22-612

vam nudi:

- prvovrstno belo slanino po 220 din za kg
- prvovrstno hamburško slanino po 260 din za kg
- standardno salamo na debelo po 260 din za kg

Cene veljajo franko vagon — kamion

3352

Uprava podjetja
TOVARNE KOVČKOV IN USNJNIH IZDEL OV

»TOKO« — DOMŽALE

BO SPREJELA V SOLSKEM LETU 1954/55 V UK

**8 VAJENCEV (MOŠKIH) ZA USNJENO
GALANTERIJSKO STROKO**

Pogoji: Vajenci za usnjeno galanterijsko stroko morajo
biti stari najmanj 14 let ter telesno in duševno zdravi, imeti
morajo veselje do te stroke in z uspehom dovršeno osnovno
šolo ali dva razreda gimnazije.

Učna doba traja v smislu pravilnika o strokah in pokli-
cih (Ur. list FLRJ št. 19/1950) 36 mesecev. Sprejete vajence
bo podjetje nagrajevalo po uredbi o nagrajevanju vajencev.

Ker podjetje nima razpoložljivih stanovanj, pridejo v
poštev samo vajenci iz bližnje okolice podjetja.

Podjetje bo sprejemalo vajence in sklepalo z njihovimi
skrbniki učne pogodbe od 20. junija do 30. septembra 1954.

zadržanim pogledom. Naposled je previdno iztegnila roko. Pomolil
sem ji prst. Odskočila je, potlej pa ga je prijel. Bilo je nekaj
posebnega čutiti hladno otroško roko, kako je stiskala moj prst.
Bilo je, ko da se hoče ubog, mutast, v to sključeno telo zagoden
človek izmotati iz njega. Teh globoko otožnih oči ni bilo moč
dolgo gledati.

Sopihajoč se je Gustav spet prikazal iz gozda rodovnikov.
»Velja torej, Anton, za to dobiš dobermankega mladiča iz Herthe.
Najboljša kupčija, kar si jih kdaj sklenil!« Potem se je obrnil
k meni. »Ali ga hočeš vzeti kar s seboj?«

»Koliko pa stane?«

»Nič. Zamenjan za dobermana, ki sem ti ga malo prej podaril.
Da, Gustava je treba pustiti, da dela. Gustav je vreden zlata.«

Domenili smo se, da pridem po psa pozneje, ko bodo vožnje
s taksijem končane.

»Ali veš, kaj si dobil?« me je vprašal Gustav zunaj. »Veliko
redkost. Istrskega teriera. Primissima. Brez sleherne hibe. In ro-
dovnik povrh, fant moj, tega niti pogledati ne smeš, sicer se boš
moral zmeraj prikloniti, preden boš mrcino ogovoril.«

»Gustav,« sem dejal, »storil si mi veliko uslugo. Pojdiva, da
popijeva skupaj kozarček najstarejšega konjaka, kar ga je moč
dobiti.«

»Danes ne!« je odgovoril Gustav. »Danes moram imeti zanes-
ljivo roko. Drevi pojdem v naše društvo keglat. Obljubi mi, da
pojdeš pozneje kdaj z menoj! Sami zelo dostojni ljudje, med njimi
celo neki višji poštni tajnik.«

»Pojdem,« sem dejal. »Tudi če ne bo med njimi višjega poš-
nega tajnika.«

Za obnovo hmeljišč so savinjski hmeljarji zaprosili kredit

Celje, 19. maja

Nova uredba o kreditiranju privatnih kmetijskih gospodarstev je tudi med savinjskimi hmeljarji vzbudila veliko zanimanje. Kmetje so prek 17 kmetijskih združenj, v katere so vključeni kot hmeljarji, zaprosili za 31.801.000 dinarjev kredita za obnovo hmeljskih nasadov. Razen 607 hmeljarjev, je

V inozemstvo smo lani izvozili 98% lanskega pridelka savinjskega hmelja

Cepprav je bila lani v evropskih državah, ki pridelujejo velike količine hmelja, hiperprodukcija, je jugoslovanskemu izvoznemu podjetju »Hmezadu« v Zalcu, kljub vsem težavam, vendar uspelo prodati ves lanski pridelok hmelja (1.644.000 kilogramov). Pridelok hmelja je bil lani največji po osvoboditvi (1679 ton nasproti 1162 tonam v letu 1952 in 315 tonam v letu 1945), vtem ko je bila kakovost nekoliko slabša. Cena hmelja je bila na svetovnem trgu, sprva velike ponudbe, zelo nizka (1,6 dolarja za 1 kilogram savinjskega hmelja, predlanski pa 3,2 dolarja za kilogram). Največ lanskega pridelka savinjskega hmelja so kupile ZDA, 1023 ton ali 62 odst. izvoženega hmelja, Argentina ga je kupila 250 ton — 15,2 odst., ostanek 22,8 odst. od celokupne količine pa so kupile nekatere evropske in izvenevropske države. Celotni izkupiček od lanskega pridelka hmelja, prodanega v inozemstvu, znaša 790 milijon deviznih dinarjev. Levji delež teh sredstev je porabila Zadruga zveza Slovenije za plačilo dolgov v inozemstvu, ki so se kopičili v vedno večjem nakupom kmetijskih strojev. F. K.

v celjskem okraju zaprosilo za kredite še 34 drugih kmetov, tako da znaša skupna vrednost kreditov, za katere so zaprosili, nad 37 milijonov dinarjev. Zanimanje savinjskih hmeljarjev za kredite je povsem razumljivo, spričo sedanjega pomanjkljivega sistema kreditiranja, ki v marsičem omejuje večji in hitrejši razvoj hmeljarske proizvodnje. Doslej so namreč kmetijske zadruge dobivale redno dovolj stalnih obratnih in investicijskih sredstev, ki so jih pravočasno in pod ugodnimi pogoji dale na razpolago individualnim pridelovalcem hmelja. Letos pa se je v kreditiranju marsikaj iz-

premenilo na škodo hmeljarjev. Tako so lani zadruge prejele 48.545.000 din obratnega kredita, letos pa izvezemski dodatnega kredita (s 7,25% obrestno mero) za nakup reprodukcijskega materiala samo 19.720.000 din. Nevečnost pa so nastale tudi z vračanjem kreditov, ki jih mora zadruge vrniti NB po preteku treh mesecev od sklenitve kreditne pogodbe.

Težave v kreditiranju so savinjsko hmeljarstvo resno prizadele. Kmetje iščejo izhoda iz zagate in upajo, da jih bodo krediti, za katere so zaprosili, vsaj malce gospodarsko okrepili. F. K.

Približno 400.000 kg hmelja manj

bodo letos zaradi neugodnega vremena pridelali v Savinjski dolini

Obilen dež v aprilu in maju je dobro namočil obsežna področja hmeljskih nasadov v Savinjski dolini. Kmetje so sespriča zadovoljni ozirali na prve poganske hmelja, ki so se kmalu jeli viti na gole hmeljeve. Toda v drugi polovici maja in junija je spričo nenavadno hladnega vremena in pretežne oblačnosti hmelj le počasi rasel. Sredi tega meseca je zrasel še do višine, kakršno doseže v normalnih sončnih letih že konec maja. Nasprotno pa imajo v Nemčiji letos bolj ugodno vreme za rast hmelja; saj je njihov bil že sredi maja tako močan kot »savinjski golding« junija. Pri »Hmezadu« računajo, da bo zaradi neugodnega vremena pridelok hmelja slabši in manjši za kakih 400.000

kilogramov, kar je 180 milijonov deviznih dinarjev manj.

Ce bi hmeljarji trenutno imeli na razpolago dovolj umetnih gnojil, predvsem pa čilskega solitra (20 do 30 vagonov), bi rast hmelja zelo pospešili in tako omilili neizbežno škodo na pridelku.

F. K.

»Od Celja do Zorca...«

Da, lepa je ta preprosta slovenska narodna pesem, ki jo pojo štrom po Sloveniji. Toda v Zalcu, lepem trgu sredi bogate doline zelenega zlata, katero opeva pesem, jo le redkokdaj zapojejo v zboru. Pa tudi drugih narodnih in umetnih pesmi ne pojo, ker... v Zalcu nimajo pevskega zbora.

Vendar ne mislite, da ni tod dobrih pevcev. Nasprotno, več ko dovolj jih je, saj je nekoč bil pevski zbor pri gasilskem društvu. Tega pa so pozneje razpustili, ker je baje jadrnal daleč stran od naše stvarnosti. Za žalske razmere pa je kaj čudno in nerazumljivo, da se doslej še nihče ni resno pozanimal za novi pevski zbor, ki bi bil Zalcu v čast in ponos — v razvedrilo in veselje. Torej, za sedaj še zmeraj volja: »Če podre staro in slabo, potem moraš sedati novo in boljše.«

Nasprotno pa Zalcu zelo skrbijo za trg, skozi katerega drži moderna savinjska magistrala. Tisoč, ki dnevno potujejo skozi lepo obnovljen

vilne gospodarske investicije, ki so jih doslej odlagali. Lani je občinski proračun znašal 2,8 milijona din, letos pa je povečan na 5,8 milijona din. V naslednjih mesecih bodo več sto tisoč din porabili za elektrifikacijo nekaterih krajev občine, kjer se smeraj svetijo s petrolejkami, za popravilo cest in mostov bodo porabili 550 tisoč din, kar je za 400.000 din več kot lani. Občinska ljudska knjižnica je letos prvič dobila dotacijo 150.000 din za nakup novih knjig, za internat hmeljarske šole je morala občina prispevati kar 400.000 din. Socialno šibkim občanom je OLO vsižal pomoč na 1500 do 2000 din. Ti izdatki so se letošnje povečali na 350.000 din napram 150.000 din v letu 1953.

Vajenska šola je priredila ob koncu šolskega leta v prostorih nižje gimnazije razstavo izdelkov učencev različnih občil. Izdelke razstavljajo učenci vseh letnikov.

Občinski a področja žalske občine in sosednih krajev so priredili v Zal.

Zalec, prijeten kraj v Savinjski dolini

Zalec, dajojo domačinom priznanje. Tega so zares zaslužili!

Dostojen spomenik žrtvam ljudske revolucije, lep nasad redni trga, obnovljene hiše in kanalizacija, asfaltni hodniki za pešce itd., vse to so uspešno pridružili dela, ki še ni končano. V bodoče bo marsikatero skrb in delo v zvezi z olepševanjem trga Zalec prevzelo na svoja ramena novoustanovljeno Olepševalno društvo. Ustanovili so ga šele pred kratkim, že drugič v zgodovini Zalec. Prvo tako društvo so ustanovili leta 1894 in je aktivno delovalo do leta 1940. Če bi društvo delalo tudi v minulih 14 letih, bi letos praznovali 60. obletnico ustanovitve.

Letošnji proračun občine Zalec je glede na večje dohodke omogočil šte-

cu družbeno prireditve, katere dobiček je namenjen socialno šibkim vajencem.

Po vzoru uspele manifestacije napredka v kmetijstvu, ki je bila lani na državnem posestvu v Vojniku, bo okrajni odbor Ljudske tehnike Celje priredil tak praznik 11. julija v Zalcu. Ta dan bo v Zalcu tudi kmečko zborovanje, združeno z demonstracijami modernih kmetijskih obdelovalnih strojev, tekmovanjem koscev, žanjic, grabljic, traktoristov in drugih. Za najboljšo tekmovalce so določene nagrade v skupnem znesku 150.000 din. 11. julija bo v Zalcu tudi razstava kmetijskih strojev, na kateri bodo razstavljale tudi nekatere tovarne poljedelskih strojev in strojne postaje.

F. K.

Jeseni se bo Primorsko gledališče preselilo v Novo Gorico

Zaradi pomanjkanja primernih prostorov v Postojni, kjer ima Primorsko gledališče začasni sedež, je uprava tega gledališča dolgo razmišljala, kje bi si izbrala novi sedež. Končno je pred dnevi gledališki svet, v katerem so zastopniki vseh štirih primorskih okrajev, sklenili, da se bo prihodnjo sezono gledališče preselilo v Novo Gorico. Ker pa do sedanjega gledališča dvorana v Djaškem domu ne ustreza potrebam poklicnega gledališča, so zastopniki mestne občine in okrajna sklenili adaptirati dosedanje kinodvorane v Solkanu, ki bo služila gledališču. Dokler to ne dobi svojih prostorov, v bodočem kulturnem domu v Novi Gorici, ki ga bodo po vsej verjetnosti pričeli graditi prihodnje leto. Dvorano pa bo potem uporabljalo solkansko prosvetno društvo.

Gledališki svet je razpravljal tudi o repertoarju za prihodnjo sezono. Primorsko gledališče bo menda nastudiralo naslednja dela: Za obritveno predstavo tri enodejanske in idrijskega narečja. Potem še: »Sodnik Salamejski«, Tavčar; »Ovčje v jeseni«, Dieckens; »Čvrček za peščjo, Molière; »Scapinove zvijače« in »Sinko; »Strašna sreča«.

Gledališče bo imelo predstave v šestindvajsetih krajih Primorske. Omeniti moramo tudi vseživljeno dejstvo, da je tudi tolmarski okraj nazakal Primorskemu gledališču primerno subvencijo. H. J.

DPD »Svoboda« iz Nove Gorice pripravlja množičen izlet v Laško

Za 27. junij pripravlja delavsko-prosvetno društvo »Svoboda« iz Nove Gorice množičen izlet v Laško. Tudi dan bo v Laškem bogat kulturni spored, ki ga bodo podali »Svoboda« iz Nove Gorice in Laškega. Nastopili bo tudi osemdesetletniški mešani pevski zbor iz Nove Gorice.

Pred odhodom v Laško bo »Svoboda« priredila v sredo, dne 23. junija koncert v Novi Gorici. Na sporedu bodo iste točke kot v Laškem. To bo prvi javni nastop združenega pevskega zbora (iz naselja Nova Gorica in Tovarne pohštva) novogoriške »Svobode«. H. J.

V Novem mestu je živahno

V poročilu, ki so ga pred dnevi dajali odborniki mestne občine volivcem Novega mesta na letošnjih prvih zbiorih volivcev, je bilo med drugim posebno zanimivo navajanje delavnosti sveta za komunalne zadeve, ki je žel razen sveta za gospodarstvo doslej največ uspehov. Komunalne potrebe mestne občine so zaradi vojnih posledic še vedno ogromne; v okviru razpoložljivih finančnih sredstev jih mesto rešuje kar se da najbolje.

Tako so n. pr. od zadnjih zbior volivcev do konca maja v Novem mestu naredili 120 m nove kanalizacije, 280 m cest oz. potov, 88 m² opornih zidov, 50 m² zidov so popravili in naredili 230 metrov novih hodnikov ob cestah.

V mestu so zrasle nove zelenice in cvetlične grede, zasadili so s sodelovanjem odbora za olepševanje mesta in Turističnega društva 260 dreves, namestili 23 lesenih klopi itd. Pripravljen je prostor za novo tržnico, ki jo bodo začeli še letos graditi. Izboljšano je stanje cest in potov, ustanovljena Uprava za ceste za področje mesta in izboljšana cestna razsvetljava. Maja so odprli za osebni promet nov leseni most čez Krko na Loki.

Razen navedenega skrbi svet za komunalno za načrtno ureditev Trdnove ceste in grmških gričev, kjer je zadnja leta zrasla pravzaprav nova stanovanjska kolonija. Mestni vrtnar, ki je bil medtem nastavljen, ima polne roke dela — zato pa tudi dobiva zunanje lice mesta čedalje prijaznejše lice. Še letos bodo tudi popravili ograjo na pokopališču, uredili partizanske grobove na pokopališču in na Marofu, v adaptiranem stranskem traktu nekdanje gimnazije pa bodo pridobili 6 novih stanovanj.

Največje delo komunalne dejavnosti Novega mesta pa je uspešna velika obnova mestnega vodovoda. Lani so začeli z večjimi rekonstrukcijskimi deli, ki jih opravlja mestna občina v lastni režiji. 25. maja je mestni odbor že prevzel prvi del novega cevovoda Stopiče—Težka voda—Crmošnjice; prizidek rezervoarja

Novo mesto z mestom čez Krko prispevala 40 milijonov dinarjev. Iz pomoči zaostalih okrajev je mesto letos dobilo za vodovod še 37 milijonov din, pred dnevi pa je bilo sklenjeno, da morajo v delo pohiteti zaradi nevarnosti izbruha nalezljivih bolezni in bo

Letos je dobivalo podporo 111 dijakov

Vsi otroci padlih borcev, ki se bodo šolali v prihodnjem šolskem letu, bodo prejemali štipendije od 1000 do 6000 dinarjev mesečno — Precej bivših borcev še vedno živi v neprimernih prostorih, ker nimajo sredstev za obnovo v vojni porušeni domači

V Solkanu je bila v soboto letna skupščina Zveze borcev za Goriko. Iz poročila, ki ga je podal dosedanj predsednik Okrajnega odbora ZB tov. Avgust Dagušin-Maks, je razvidno, da je bilo delo osnovnih organizacij v glavnem plodno, vendar so se ponekod v njihovi dejavnosti še vedno kazale določene slabosti in pomanjkljivosti. S posebno ljubeznijo skrbijo organizacije za partizanske sirote in druge žrtve fašističnega nasilja ter jim pomagajo pri reševanju njihovih osebnih in drugih težav. Prav po zaslugi organizacije Zveze borcev so na Gorickem vsi otroci padlih borcev preskrbljeni in spričo tega ni bojazen za njihovo bodočnost. Znan je samo en primer, ko otrok hlapčje pri nekem zasebnem kmetovalcu.

Od 833 sirot je lani obiskovalo 241 nižjo, 36 pa višjo gimnazijo, 45 otrok razne tehnične oziroma industrijske šole, 12 učiteljske in 9 univerzo. Deset otrok je obiskovalo enoletno dopisniško šolo na Črnem vrhu, ki jih je pripravila za vstop v nižjo gimnazijo in druge šole. Štipendije od organizacije ZB in Okrajnega ljudskega odbora je skozi vse leto dobivalo 111 dijakov. Pri izpolnjevanju te plemenite naloge pa seveda ni šlo vselej brez težav. Še vedno so posamezniki, med njimi celo prosvetni delavci, ki

nečesto razumeti, da je vzgoji partizanskih sirot treba posvečati večjo skrb kot pa tistim, ki imajo starše.

V prihodnjem šolskem letu se bo v višjo gimnazijo menda vpisalo 275 partizanskih sirot. Leti in drugi otroci, ki se bodo šolali, bodo prejemali štipendije od 1000 do 6000 din mesečno. Organizacija Zveze borcev se je zavzela tudi za to, da bodo vsi otroci padlih borcev letošnje poletje tri tedne brezplačno letovali v obmorskih krajih oziroma planinah.

V razpravi so govorili predvsem o težkem gnotnem položaju nekaterih bivših borcev, ki so spričo tega, da za svoje težave niso našli vsej potrebne razumevanja in pomoči — postali zagrenjeni in pasivni. Razpravljali so tudi o prečnem vprašanju obnove, ki na Gorickem še vedno ni zaključena. Po vojni so sicer obnovili 2375 stanovanjskih in drugih poslopj, vendar čaka obnove še vedno 765 hiš. Delegati so navajali primere, ko precej bivših borcev že vsa povojna leta živi v slabih in nezdruženih prostorih, ker nimajo denarja, da bi obnovili v vojni porušene domačije. Ponekod stanuje tudi po 7 in več ljudi v eni sobi.

V razpravi je govoril tudi tov. Martin Greif, ki je dejal, da morajo organizacije ZB posvečati več skrbj povečanju izobrazbe bivših borcev, da bi se le-ti lahko hitreje uveljavljali v gospodarstvu in družbenem življenju.

Na koncu so izvolili nov 19-članski upravni odbor in 7-člansko tajništvo Okrajnega odbora ZB. Za novega predsednika Zveze borcev je bil izvoljen republiški ljudski poslanec tov. Milo Vižintin. M. D.

Uspešno delo mežiskih rudarjev

Na III. seji delavskega sveta mežiskega rudnika so člani poslovalnega odbora odbora o dosedanjem delu in komercialnem poslovanju. Iz poročila upravnega odbora je razvidno, da so v jami uredili proge in nadkope za morebitni dovoz starih halid regulirali prevoz na 7. obzorju. T. j. položaji močnejše trdnice na uredili prevoz s lokomotivami na istolomski tok. V separaciji so montirali težkotekotinsko separacijo, postavili strojne naprave za dovoz žrjavke halide v separacijo, montirali droblec za drobljenje rude in montirali tira za odvoz rude v zbiralnice. Težkotekotinska separacija deluje od 1. maja brezhibno ter že sedaj od celotne rude in halide, ki jo predelujejo (doslej okrog 400 do 500 ton halide dnevno) odvzga polovico jalovine. V poročilu upravnega odbora je bilo rečeno, da je mežiski rudnik pričel z raziskovalnimi deli na Uršli gori. V ta namen je dobil od Zvezda za rudarsko-geološko in tehnološko raziskovanje v Beogradu 10 milijonov dinarjev za uporabo v letu 1954. V letošnjih prvih petih mesecih je delovni projekt mežiskega rudnika izvozil 2330 ton rafinirane svinca predvsem v Nemčijo, Avstrijo in Združene države Amerike. R. D.

Samomor na Muti

Dne 13. junija so našli v sobi v bližini hiša pri Lurškem Jožetu na Muti št. 81 obojeno moško truplo. Komisija je ugotovila, da je 45-letni Alojz Črnič iz Slunjskega v ljutomerskem okraju izvršil samomor. Imenovani je bil nazadnje uslužen časno kot hlapec pri Lurškem Jožetu. R. D.

NAD TRI ČETRT MILIJONA primanjkljajev, poneverb in utaj

Kot strela z jasnega je zadržnike in vse prebivalce Blejske Dobrave prizadela vest, da je revizor iz Glavnega zadržne zveze v njihovi trgovski poslovalnici odkril velike ponedverbe, utaje davka od prodanega lesa ter prekupevanje tihotapskega blaga na veliko. Primanjkljaj v zadržni blagajni je še narasel, ko so v skladišču našli za nad 200.000 din pokvarjenega blaga. Predvidevajo, da se bo škoda, ki sta jo povzročila knjigovodja Jančar in poslovodkinja Sodjeva, zadržni trgovinca za osebo korist še povečala, ker preiskava še ni končana.

KZ Blejske Dobrave je bila ustanovljena l. 1949 in vse od l. 1952 ni imela obnove zborov, ker so pričakovali, da se bo združila z jesenijsko kmetijsko zadrugo. Tako zadržniki lani niso imeli volitev in je stari odbor vodil zadrugo vse do likvidacije leta 2. aprila. Za zadržno trgovino odborniki niso skrbeli še zlasti niso, ker sta knjigovodja in poslovodkinja obnoveletnih inventurah odbor obveščala, da v trgovini ni primanjkljaja, nasprotno, da blagajna izkazuje celo viške. Sešompa pa so se začele širiti govorice, da v trgovini ni ni vse v redu in da knjigovodja in poslovodkinja marsikaj spravila v svoj žep. Lesce dne je prišel v poslovnišvo revizor in ugotovil, da sta se Jančar in Sodjeva ukvarjala z nedovoljeno trgovino v osebno korist. Knjigovodja

Jančar je trgoval s tujo valuto (dolarji), prodajal vtihoapljenega žgalka, kresline kamenke in saharin. V nekaj mesecih si je tako prisvojil 491.001 din. Pričislil si je za 12.000 din plačanih obrovov kredita, ki si ga je izplačal Sodjeva, ponedveril dobropis na 13.000 din, napravil v lastni poslovalnici dolga na festivnih za 14.672 din itd. Trgoval je tudi s tesom, čeprav zadruga za to ni imela dovoljenja. Tako je prodal nekaj svojega lesa in oskodoval državo na davku ter gozdni taks za 14.069 din. Zadolžili pa se ni samo s ponedverbami denarja iz trgovine, temveč si je brezudno prisvojil celo vplačane deleže članov zadruga v znesku 4820 din.

Ko se je zvedelo, da bo zadruga likvidirana in mu je začela teči voda v grlo, je skušal mrzlično poravnati visoki primanjkljaj. Z vknjižbo na svojo hišo si je našel pri ljubljanski hranilnici 12 odstotni obrestni kredit, ki je s kavelejo vred nanesel 400.000 din. Vendar tudi s tem ni mogel za- trpati vrzeli v blagajni. V trgovino je prinesel 200 kosov vtihoapljenih ocal. Stika ga je tirala globlje in globlje. Odločil se je za ponedverbo velikega kova. Napisal je knjigovodsko odvedbo gotovine za nabavljeno blago v breme trgovskega podjetja Lesce v znesku 700.000 din. Nato je pohitel v Lesce in si v tamokšnem podjetju skrivoma prilastil šif, s katerim je opremil lažno listino. Podpisal jo je

sam s imenom knjigovodje Zvonimir Jakopič.

Revizijsko poročilo navaja, da je Jančar prihajal v službo le dva ali trikrat v tednu, sicer pa je imel knjigovodstvo v svojem stanovanju. Denar ni hranil v blagajni, ampak se je nosil pri sebi. Z letu 1952 sta Sodjeva ugotovila primanjkljaj 52.000 din, ki sta ga sporazumno prikrila s lažnim odpisom na vrecke.

Sodjeva je sicer zagrešila manjše ponedverbe kot Jančar, je pa popolnoma zakrknjena in priznava le tisto, kar ji dokažejo. Prekupevala je s pravico kavo, svinjenimi rutami in alkoholnimi piščali. Po njeni krivdi je v blagajni KZ Blejske Dobrave 248.886 din doslej dokazanega primanjkljaja ljudi, ki so si tihotapili rute očala za sonce itd., noče izdati, prav tako ne tistih, ki jim je preprodajala piščale.

Na koncu je pripomnilo, da sta oba ponedverjevalca našla potuho za svoja dejanja pri članih upravnega odbora, ki je bil le na papirju. Prav tako jima niso bili za zgled odobravni, ki so za državni regres nabavljali pogonski motor prodali zasebni in se tako pregrešili proti predpisom, ki morajo biti za vsakega državljanke zakon. In če se je tako delalo z vsem, kar je zadržno, ni čudno, da je zadruga propadla. N. Z.

List izdala časopisno založniško podjetje »Borba« v Beogradu Dečanska ul. 31, telefon 24-001 — Uredništvo: Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/III, telefon 39-181. — Notranjepolitika — gospodarska rubrika tel. št. 21-613 in kulturna rubrika tel. št. 21-877, Nazorjevalci: 10/II. — Odgovorni urednik »Ljudske pravice« Borbe: Ivo Sinkovec. — Uprava Kopitarjeva ulica 2, telefon 39-181. — Telefon za naročnike in oglase 31-030. — Mesečna naročnina 250 din, za tujino 500 din, Cekovni račun pri NB 6011-T-19, poštni predal 42. — Tisk Tiskarske »Ljudske pravice« — Pošta — lačana v gotovini.